

Västra Mälardalen
Sommar designkontoret
Köping & Arboga 2014

INNEHÅLL				
01 Om Sommardesignkontoret	1	08 Uppdraget - Arboga Åstad	32	
02 Uppdraget - Köpings Mekaniska Verkstad	4	Bakgrund	33	
Nuvarande situation i området	5	Syfte	34	
	6	Mål	34	
03 Arbetsprocessen		09 Arbetsprocessen	35	
Workshop 1	7	Att lära känna Arboga	36	
Intervjuer	8	Analys	37	
Workshop 2	9			
Analys	10	10 Koncept	41	
Identitet	11	Funktioner i området	43	
04 Koncept		Arboga Åstad blir en plats	44	
Översiktskarta	13	Ledord	48	
Entré från Åpromenaden	14			
Innergård	16	11 Rekommendationer	61	
Mat	18	Medborgardeltagande	61	
Kultur	20	Etappindelning	61	
Nya Möten	22			
Långsiktiga positiva effekter	24	12 Sammanfattning	66	
05 Rekommendationer	26	English summary	66	
Enkla förändringar	27	13 Projektteam Arboga	67	
06 Sammanfattning	28	14 Projektteam	68	
English summary	28			
07 Projektteam Köping	29			

01 OM SOMMAR-DESIGNKONTORET

När företag, kommuner och organisationer kommer i kontakt med designstudenter blir resultaten slående. I Sommardesignkontoret får företag möta de ungas värderingar, kunskaper, ohämmade kreativitet och studenter kommer i kontakt med verkliga uppdrag hos riktiga kunder. SVID, Stiftelsen Svensk Industridesign har sedan 2001 varit huvudman för Sommardesignkontor runt om i Sverige. Målet är att skapa kreativa miljöer där olika kompetenser möts. Ett Sommardesignkontor består av studenter från högskolor och universitet med olika inriktning. Studenterna samarbetar i flera projekt och får arbeta med problembaserade uppdrag under sju intensiva sommarveckor.

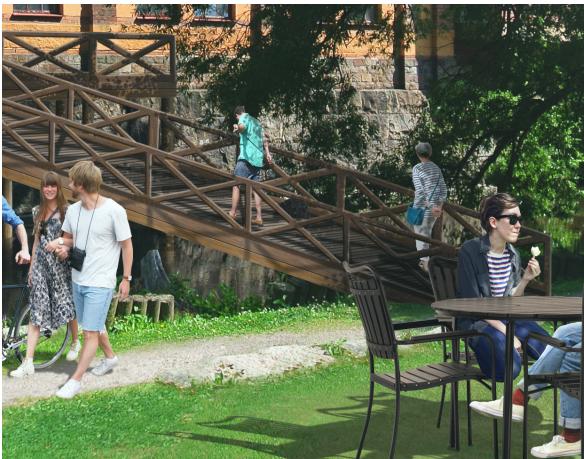
Sommardesignkontoret i Västra Mälardalen 2014 består av en grupp på sju studenter från hela Sverige med anknytning till design i sina utbildningar. Kompetensen består i år av två landskapsarkitekter, en interaktionsdesigner, två industridesigners, en child culture designer och en ekonom med inriktning mot design.

Den här rapporten beskriver kortfattat utgångspunkt och resultat av sommarens arbete.

www.svid.se

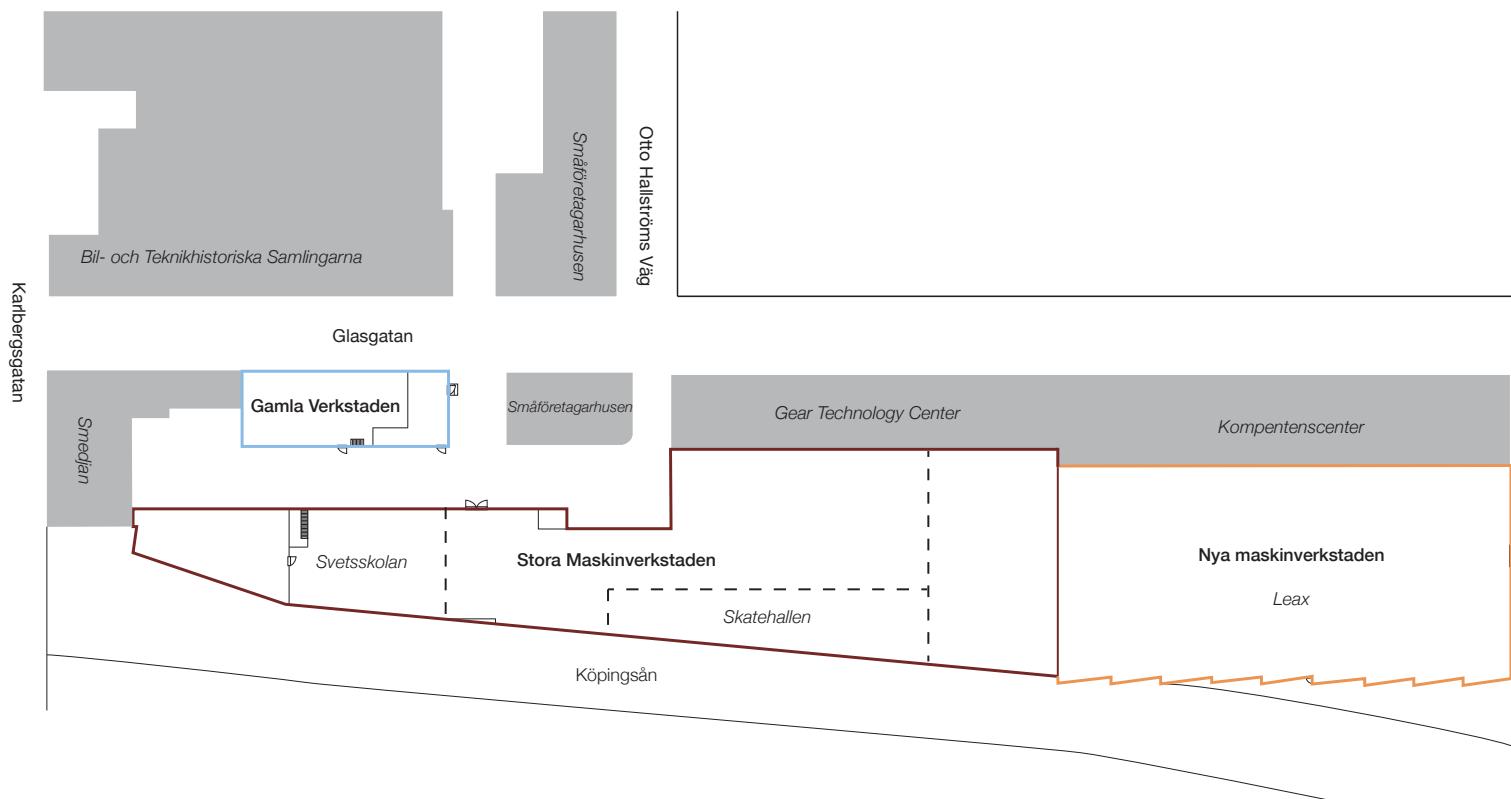
Köpings Mekaniska Verkstad

- en knutpunkt för Mat, Kultur och Nya Möten

02 UPPDRAGET

Köpings Mekaniska Verkstad (KMV) har en historisk betydelse för Köping. Unika industribyggnader från mitten av 1800-talet står idag delvis tomta. Sommardesignkontoret 2014 har fått i uppdrag av Västra Mälardalen i Samverkan att lyfta KMV-området genom att ta fram ett hållbart koncept för att utnyttja platsens potential och ta tillvara på dess historiska koppling. Byggnaderna som innehållas i uppdraget är huvudsakligen *Stora Maskinverkstaden*, *Nya Maskinverkstaden* samt *Gamla Verkstaden*.

Nuvarande situation i området

Köpings Mekaniska Verkstad har en historisk bakgrund som har haft stor betydelse för Köpings utveckling. I dagsläget hyr företaget LEAX, en svetsskola och ungdomsenheten (skateparken) delar av *Stora Maskinverkstaden* och *Nya Maskinverkstaden*. I KMV:s övriga lokaler finns Småföretagarhuset, Kompetenscenter, Gear Technology Center, Smedjan och Bil- och Teknikhistoriska Samlingarna.

Industrier som har sysselsatt stora delar av samhället har genom tiderna haft sin produktion i KMV:s byggnader. Än idag bidrar detta till en stolthet hos många av Köpings invånare. Staden är känd som ett industriområde som präglats av hög kompetens med avseende på framställning av komponenter till verkstads- och bilindustrin. Industrierna sysselsätter fortfarande en stor del av regionen men precis som stora delar av landet har Köping problem med hög ungdomsarbetslösitet. Utbildningsnivån är förhållandevis låg där 23 procent har eftergymnasial utbildning jämfört med övriga landets 37 procent.

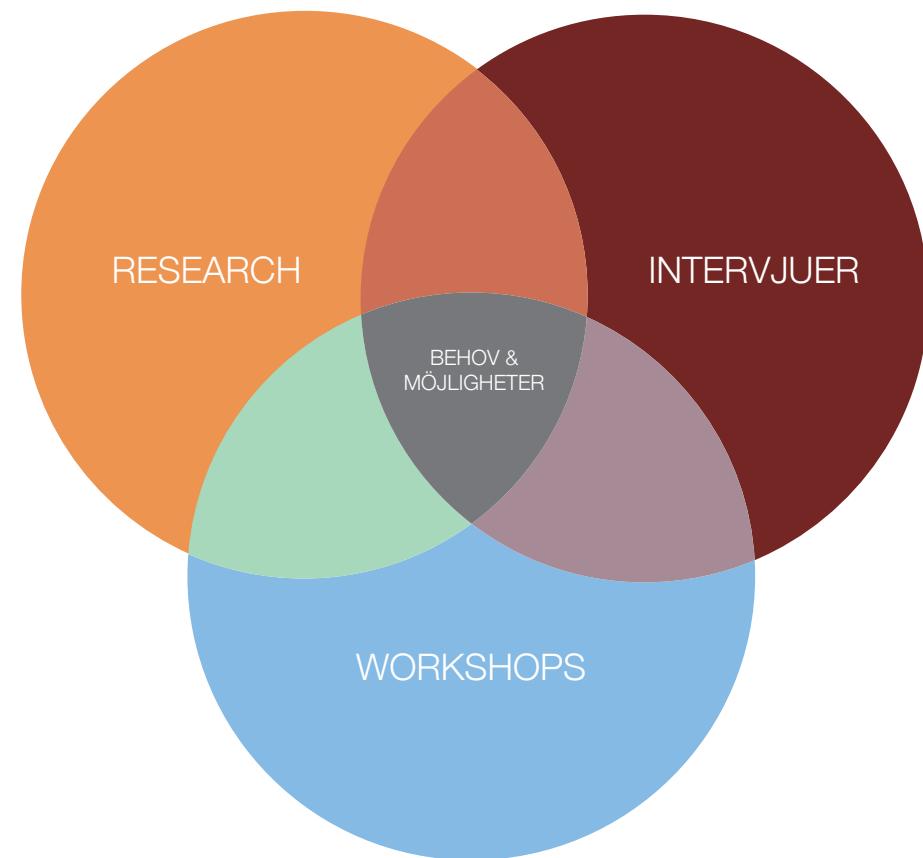
"Det bästa med Köping är att det är lugnt och tryggt och nära till allt"

"Jag tycker att vi ska vara stolta över industrien och göra den offentlig"

"Det som är bra med Köping är att det är familjevänligt"

03 ARBETSPROCESSEN

För att skapa ny kunskap om Köping samt identifiera invånarnas och andra aktörers behov har arbetsprocessen bestått av research, intervjuer och workshops. Av många anledningar är det viktigt att involvera intressenter tidigt i processen. Genom att ge möjlighet och kraft att vara med och påverka, ges förutsättningar till ett engagemang som kan driva projektet framåt. Detta ökar möjligheten till att projektet resulterar i ett hållbart koncept som är förankrat i intressenternas önskemål och behov.

Workshop 1

Tidigt i processen genomfördes en workshop med stadens invånare. Med hjälp av pennor, plakat och dialoger fick medborgarna som rörde sig på Köpings gator uttrycka sina åsikter om stadsens behov och även önskemål om KMV:s framtid. Det visades ett tydligt engagemang och intresse för KMV:s lokaler. Av denna workshop framgick huvudsakligen två viktiga behov: aktiviteter och sysselsättning för ungdomar samt behovet av en självklar mötesplats.

Många deltog i workshoppen som pågick under en dag på Köpings gator.

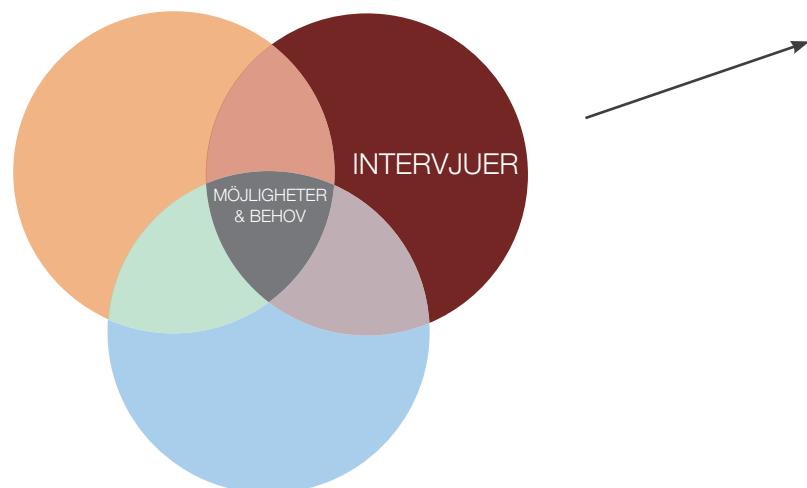
Workshopdeltagarna skrev egna idéer eller röstade på någon annans med hjälp av färgkodade klistermärken.

Intervjuer

Sommardesignkontoret har både kontaktat och blivit kontaktade av organisationer som uttrykt sina egna och andras behov och önskemål. Intervjuer har genomförts med representanter från turistbyrån, föreningsliv, ungdomsenheten, projektet *Smaka på Västmanland* samt både stora och små företag.

En gemensam nämnare för flera av behoven är mat och dryck. Inom detta område växer verksamheterna i Köping. Dels med ett ökat intresse för att framställa dryck och dels genom en omtyckt restaurangskola och en efterfrågan på en konditoriutbildning. I regionen pågår idag projektet *Smaka på Västmanland* som bland annat arbetar för att främja närproducerade livsmedel genom att samordna de lokala lantbrukena med matchande intressenter.

"Trenden för närproducerat expanderar. Detta är positivt för bygdens producenter men även för stadens restauranger och caféer"

Möjligheter och behov

Större lokaler för Restaurangskolan med sin lunchservering Culinaren
Plats för en konditoriutbildning
Hjälp att uppehålla det ökade intresset för närproducerade livsmedel i området
Flexibla lokaler för att utöka ungdomsenhetens utrymme
Lokaler som är anpassningsbara för event, mässor, etc.
Plats för kultur i olika former
Restaurang för affärsluncher
Boulebanor inomhus
Platser som har öppet på söndagar
En knutpunkt för näringsliv och kunskap

Workshop 2

Ytterligare en workshop anordnades där deltagarna gemensamt fick komma överens om en önskvärd atmosfär och känsla för KMV samt ge förslag på lämpliga verksamheter för lokalerna genom en idégenerering. Till workshopen valdes nio personer som representerade olika delar av Köping. Deltagarna var ungdomar, representant från kommunstyrelsen, kulturlivet, näringslivet samt från verksamheter som restaurang och event.

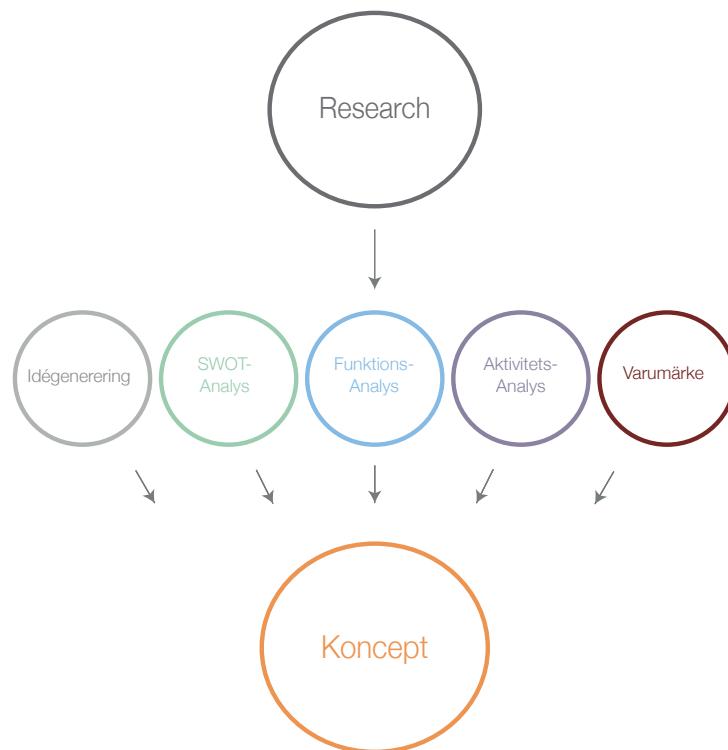
Med hjälp av bilder definierades en önskvärd atmosfär för KMV. Glädje, nyfikenhet, gemenskap var några av de känslor som deltagarna såg som önskvärda.

En del av workshopen hölls i Stora Maskinverkstaden där deltagarna diskuterade och genererade idéer för framtida KMV.

Analys

I processen användes olika designmetoder. Kunskapen som skapades genom intervjuer och workshops analyserades genom olika verktyg, bland annat en funktions- och aktivitetsanalys. Funktionsanalysen gjorde det tydligt att huvudfunktionen för KMV är att bli en knutpunkt. Aktivitetsanalysen användes som ett beslutsunderlag för att sortera och gradera möjligheterna för KMV inför utvecklingen av konceptet.

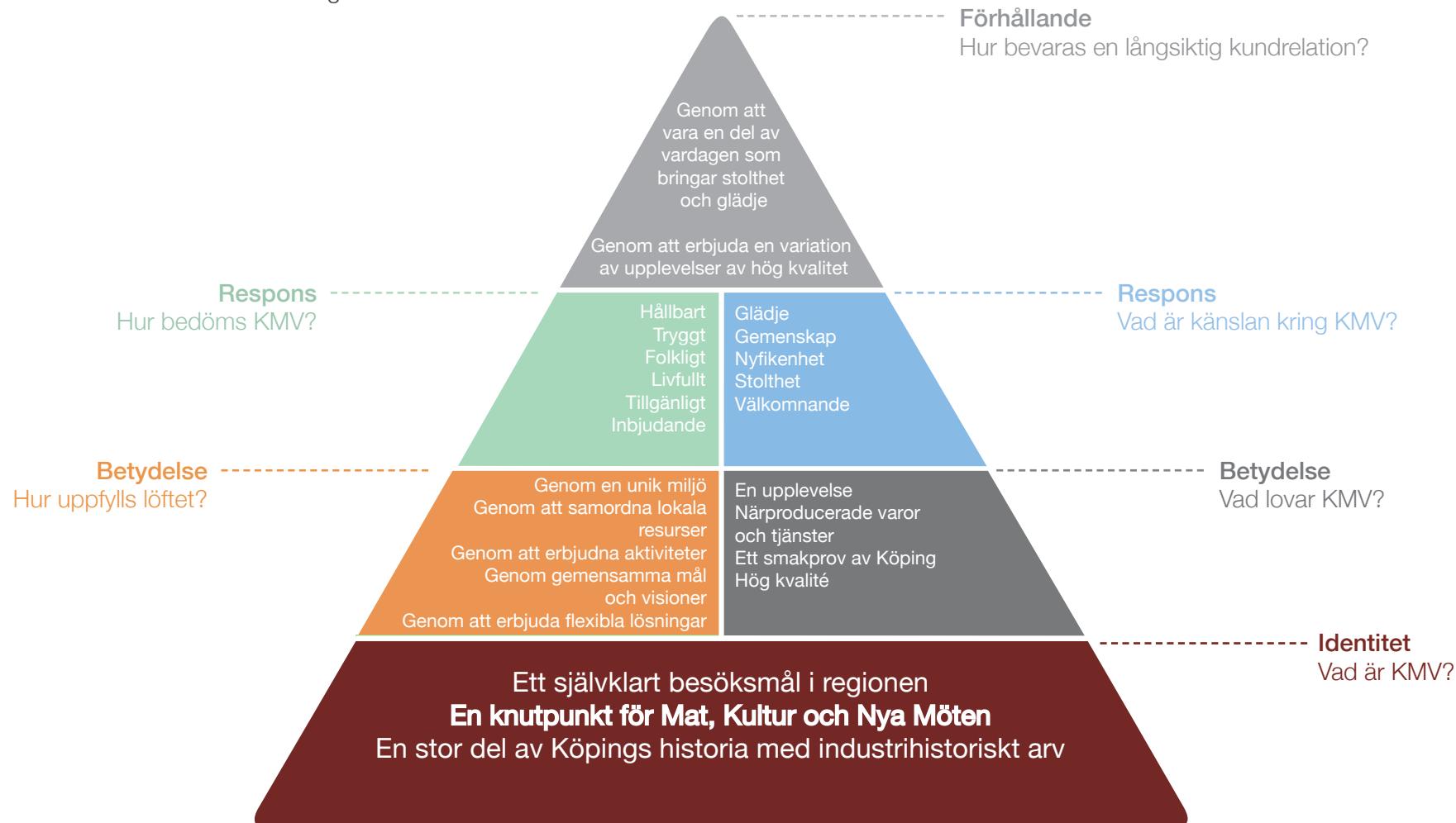
Delar av verksamheterna (LEAX och Svetsskolan) som idag hyr lokalerna i *Nya Maskinverkstaden* och *Stora Maskinverkstaden*, stämmer inte överens med den efterfrågan och de behov som framgått av undersökningen. Därför finns de inte med i det presenterade konceptet.

Dagens utrymningssituation hindrar ett större antal män att vistas i lokalerna. För att göra KMV till en publik plats krävs fler entréer till byggnaden.

Gemensamt för alla tillfrågade under processen är att samtliga anser att KMV bör disponeras bättre och att de allra flesta vill att allmänheten ska få ta del av dess unika lokaler. En svårighet som kan uppstå när en stängd plats ska övergå till publik, speciellt i en mindre stad, är att det krävs ett naturligt flöde av män till området. Verksamheter bör då organiseras på ett sätt som genererar en daglig folkström för att ge liv åt lokaler av denna storlek. KMV-området har redan idag potential till bra rörelse kring platsen i och med en fördelaktig placering mellan tågstationen och centrum. Här finns även närliggande företagsbyar, museum, fritidsgård och lärosäten som kompetenscentrum och Gear Technology Center. Kan dessa kompletteras med lämpliga verksamheter finns goda förutsättningar för att skapa ett mer öppet och livfullt område.

Identitet

En identitetsanalys genomfördes med hjälp av en framtidspyramid. Här fastställdes Köpings Mekaniska Verkstads varumärke och hur platsen ska uppfattas av besökaren. Riktlinjer definierades för att området ska ha en tydlig plan där alla verksamheter strävar mot gemensamma mål.

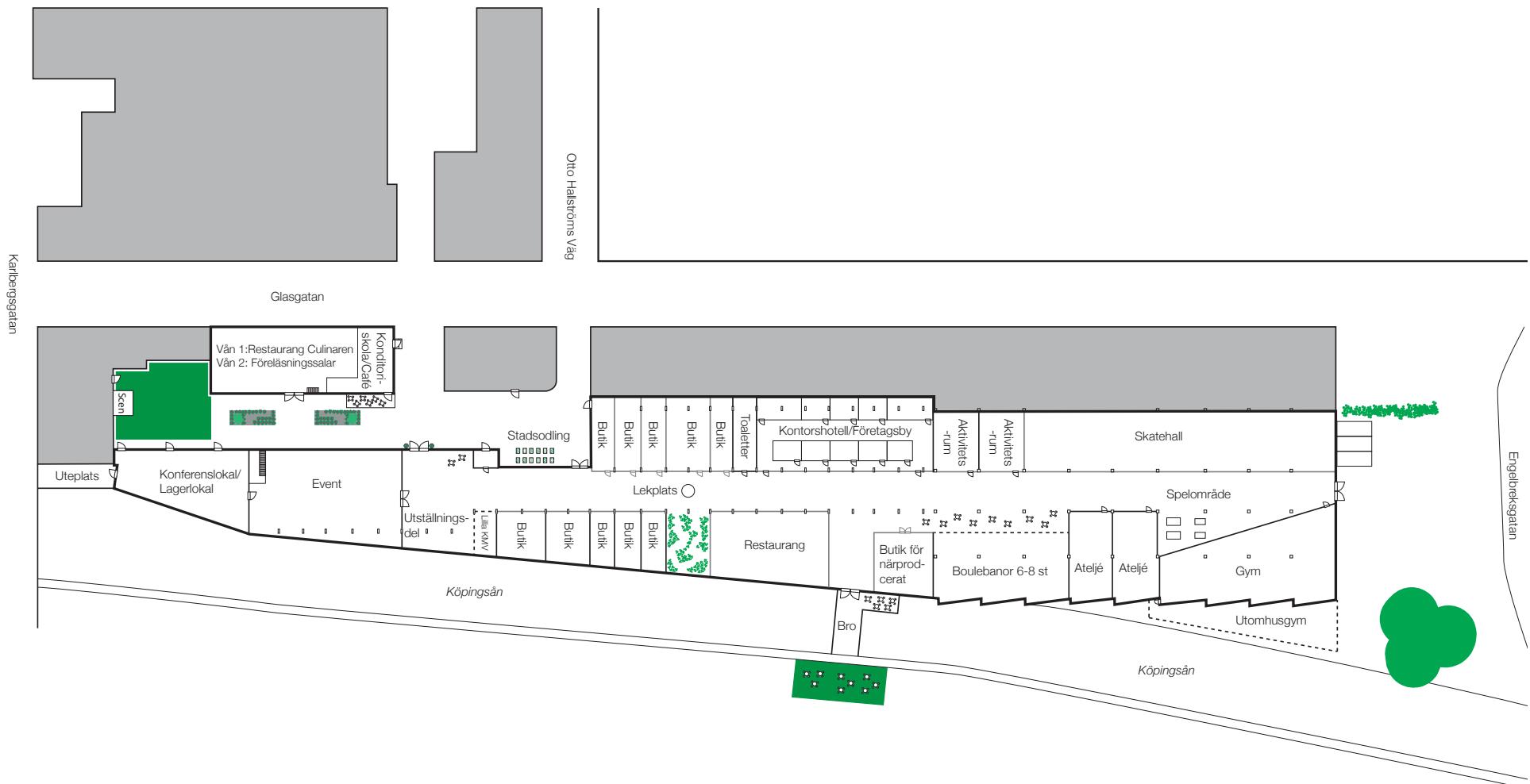
04 KONCEPT

Konceptet för Köpings Mekaniska Verkstad grundar sig i att på ett effektivt och hållbart sätt ta tillvara på dess unikt utformade lokaler med hänsyn till stadens samt regionens behov och möjligheter. Genom att samordna och organisera olika intressenter skapas ett affärsflöde med aktörer som stödjer varandra. KMV har potential att bli en knutpunkt i Köping som främjar de kompetenser och styrkor som regionen har att erbjuda. *Mat, Kultur och Nya Möten* är det som ligger till grund för framtagandet av det nya KMV. Via bland annat utbildning och aktiviteter skapas ett naturligt flöde av människor som alla bidrar till att forma KMV:s framtid som Köpings självklara samlingsplats och besöksmål.

Regionen Västra Mälardalen, och särskilt Köping, behöver bygga upp ett varumärke för att stärka stadens och regionens identitet. Köping har en populär restaurangskola och inom regionen finns ett flertal livsmedelsproducenter. Detta i kombination med ett växande intresse för närproducerade varor och en efterfrågan på en konditoribildning gör att mat och matupplevelser är en självklar ny profil för Köping och Västra Mälardalen. Utvecklingen av KMV som ett nytt centrum för mat blir en naturlig startpunkt i arbetet med att stärka regionens varumärke. KMV har en stark karaktär och koppling till regionen, vilket kan skapa ett mervärde för såväl besökare som för dessa verksamheter.

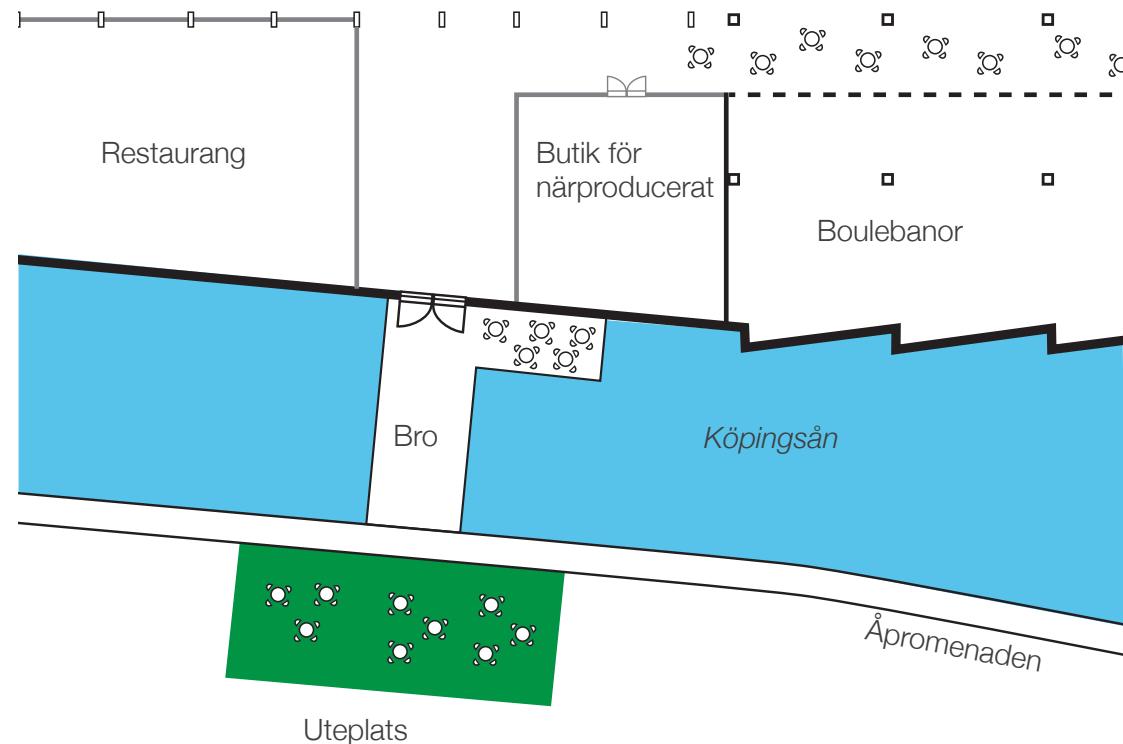
Översiktskarta

————— Yttervägg
 ———— Innervägg
 ———— Glasvägg
 - - - - Avgränsning

Entré från Åpromenaden

KMV-området är en del av Köping som är placerat mellan tågstationen och centrum. För att binda ihop de tre platserna ytterligare öppnas en entré mot ån som gör KMV mer tillgängligt från Åpromenaden.

Västra Mälardalen
Sommardesignkontoret
Arboga & Köping 2014

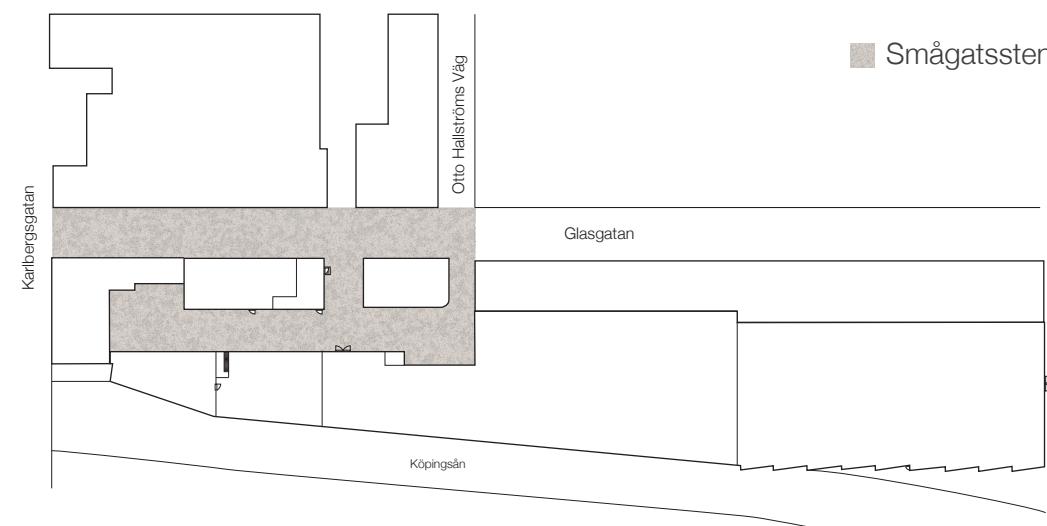
Innergård

På innergården närmast Smedjan finns utrymme för stadens invånare att samlas kring olika aktiviteter. En scen med närliggande gräsområde bjuter in till sommarkonsert och utomhusbio. På andra sidan av innergården uppmuntras det till stadsodling där stadens invånare får möjlighet att mötas för att odla grönsaker och örter. Detta är ett steg i riktningen mot ett ökat intresse för närförproducerat och hållbar utveckling. Här ges besökaren möjlighet att bli mer personligt involverad och komma i nära kontakt med mat.

KMV:s område sträcker sig över trafikerade vägar. För att få en mer sammanhållen och inbjudande känsla läggs smågatsten på delar av Glasgatan och hela innergården. Detta för att binda samman verksamheterna i de olika byggnaderna och för att det främjar fotgängare då bilar uppmuntras att sänka hastigheten. Växtlighet har adderats på innergården för att liva upp och skapa en mer attraktiv plats att vara på. En uteservering erbjuder sittytor men det finns även plats att sitta längs fasaden och i de små parkerna.

■ Smågatssten

Västra Mälardalen
Sommardesignkontoret
Arboga & Köping 2014

Mat

Under processen har det framgått att en stor del av de behov som behöver tillgodoses, och som med fördel kan placeras i KMV:s lokaler, anknyter på ett eller annat sätt till mat. En viktig del i konceptet är att all verksamhet som involverar livsmedel i största möjliga mån ska använda närländade varor. Detta för att gynna lokala producenter samt att nischa KMV efter närområdets styrkor och därmed höja upplevelsen för besökaren.

Utbildning

Restaurangskolan med sin lunchservering Culinaren behöver större arbetsyta. I och med att även en konditoriubildning efterfrågas på orten finns möjlighet att samordna dessa på ett sätt som kan gynna både parter. Genom att de placeras i samma byggnad (*Gamla Verkstaden*) kan de på ett effektivt sätt nyttja delar av köksutrustningen gemensamt och därav få tillgång till redskap med högre standard. I byggnaden finns även föreläsningsalar och omklädningsrum.

Utbildningsverksamheterna skapar ett ständigt flöde av människor i området genom lärare, studenter och elever samt den tredje part som besöker serveringarna. Tillsammans med utbildningarna på Kompetenscenter och Gear Technology Center utgör de en viktig del av utvecklingen för Köpings framtid.

Café

I anslutning till konditoriubildningen finns ett café som hanterar försäljningen av studenternas bakverk. Möjlighet till försäljning av detta finns även i butiken för närländade. På övervåningen av *Gamla Verkstaden* har caféet sin servering. Byggnadens tredje våning har tagits bort för att öka takhöjden och utnyttja ljuset från byggnadens översta sidofönster.

Butik för närländade

I *Stora Maskinverkstaden* finns en butik som fungerar som en marknadsföringskanal för de lokala livsmedelsproducenterna. Genom att ta tillvara på det ökade intresset för närländade involveras stadens invånare ytterligare i processen. Exponering av produkterna kan hjälpa till att lyfta branschen och öka intresset för hållbar utveckling och produktion av livsmedel. Däriigenom kan även hela Västra Mälardalen gynnas av att använda mat som profil för området.

Restaurang

För att tillgodose behovet av en servering som är attraktiv för både affärsluncher, middagar och kvällsservering finns ytterligare en restaurang i området. Restaurangen är placerad i anslutning till utgången mot ån där det finns möjlighet till en avskild uteservering.

Servering på *Gamla Verkstadens* övervåning där loftet tagits bort för att öka takhöjden.

Kultur

Köping kommun arbetar idag aktivt med att öka tillgängligheten för kultur i staden. De har en målsättning att skolorna ska bli ”kulturskolor” där eleverna är berättigade till minst en kulturupplevelse per termin. Under researchen har det framgått att det finns en brist på kulturella aktiviteter i regionen.

“Kulturhuset ger bara plats åt musikskolan men ingen övrig kultur”

Eventlokal

I Stora Maskinverkstaden finns en eventlokal. Den består av ett stort och flexibelt utrymme med möjlighet att anordna mässor, marknader, musikevent och övriga kulturarrangemang. Intill denna lokal finns utrymme för förråd, loge, och konferenslokaler.

Utställningsplattform

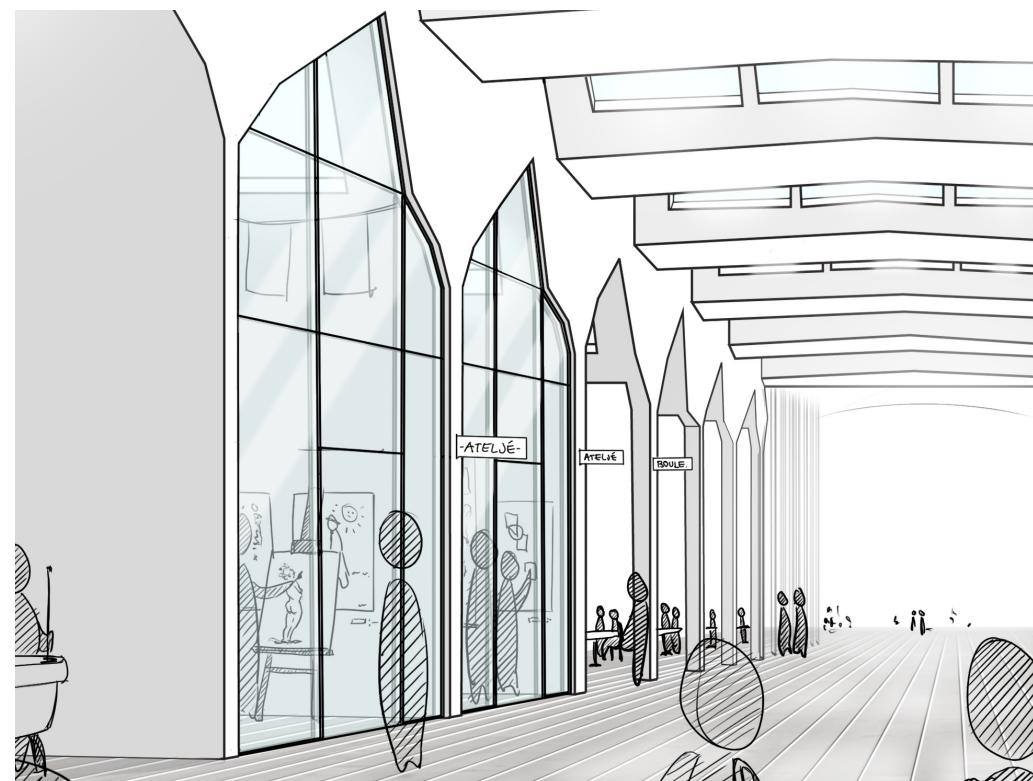
Vid huvudingången till *Stora Maskinverkstaden* finns en öppen yta med plats för utställningar. Här är även tanken att en permanent utställning om KMV:s historia ska guida besökaren genom lokalerna. Det finns en stolthet hos invånaren kring industrins historia som är viktig att bevara.

Mycket av den gamla inredningen bevaras som ett historiskt minne av den industriella eran.

Ateljé

I *Nya Maskinverkstaden* finns ateljéer strategiskt utplacerade på en plats med mycket ljusinsläpp. Detta för att främja konst och hantverk samt öka tillgängligheten för kultur av olika former.

Nya Möten

Ett stort fokus i konceptet är att samordna verksamheter som uppmuntrar till nya möten och överskriden branscher, åldrar och intressen. Av denna anledning finns aktiviteter som tilltalar flera olika åldersgrupper. I anslutning till aktiviteterna finns sittytor där tanken är att personer från företagsbyn, skatehallen, ungdomsgården, boulebanan, studenter och andra besökare ska interagera med varandra.

Skatepark

Skateparken som idag finns i KMV:s lokaler lockar redan många besökare. Hit reser skejtare från närliggande orter. I det presenterade konceptet flyttas parken till *Nya Maskinverkstaden* och förses med ljudisolerade glaspartier.

Boule

Inom regionen finns en aktiv pensionärsförening som under lång tid uttryckt ett stort behov av boulebanor inomhus. Boule är en populär aktivitet med stort antal utövare i området och de har i nuläget begränsade möjligheter att spela under vinterhalvåret. De behöver högt i tak och det är fördelaktigt med närhet till restauranger och övriga butiker, vilket gör *Nya Maskinverkstaden* till en bra placering.

“Att ha en skatepark och boulebanor på samma plats är positivt för att det skapar åldersöverskridande möten”

Utrymme åt ungdomsenheten

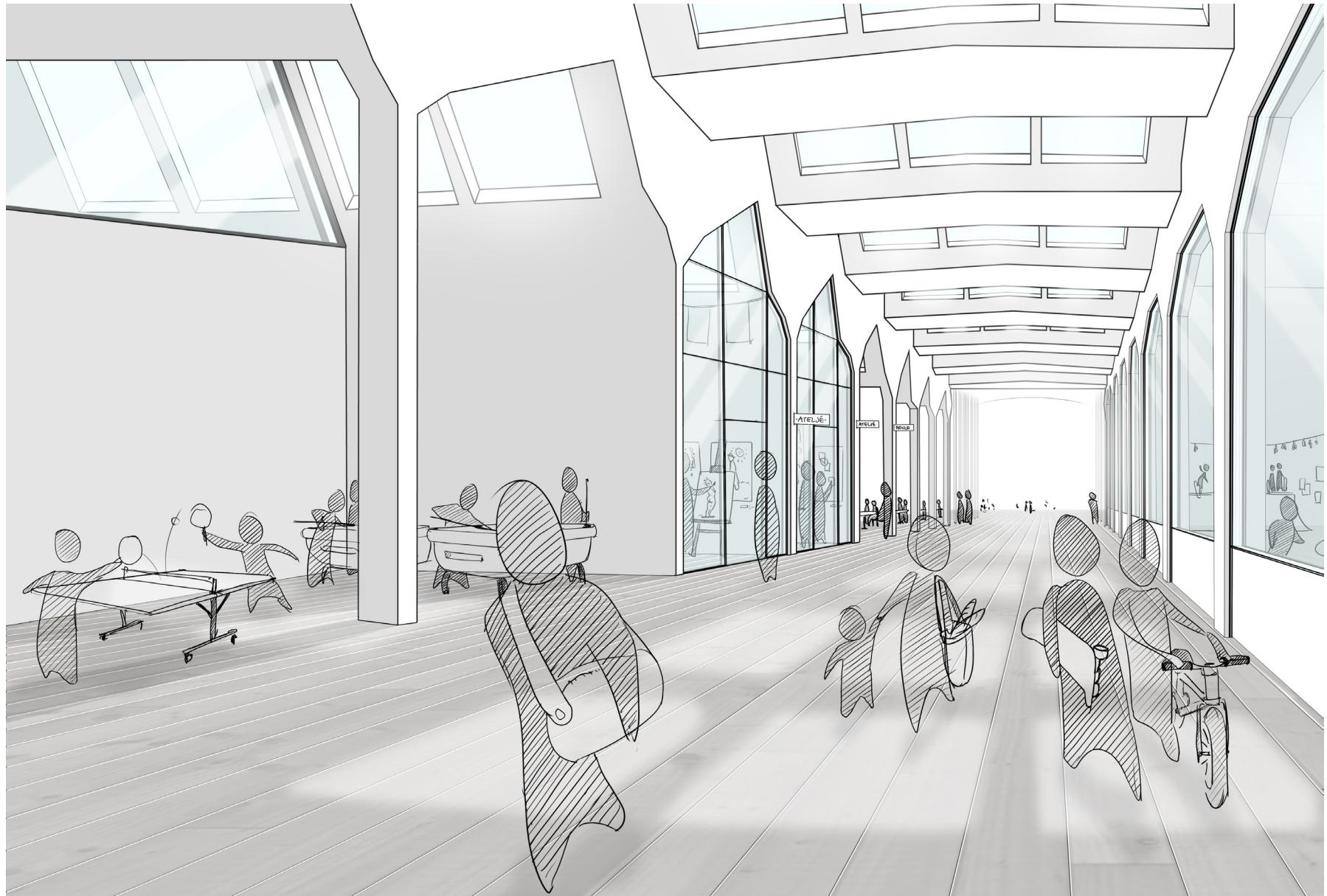
Ungdomsenheten i Köping har uttryckt behov av flexibla lokaler som kan anpassas efter ungdomars behov och intressen. Genom att ge ungdomsenheten extra utrymme i *Nya Maskinverkstaden* i näheten av övriga aktiviteter skapas ytterligare möjligheter till nya möten i ännu större utsträckning.

Pingis & Biljard

För att utöka aktivitetsutbudet finns även några pingis- och biljardbord som kan användas av alla besökare.

“Köping är känt för sitt pingisgymnasium men det finns ingen plats för privatpersoner att spela”

“Efter att vi har spelat boule brukar vi i SPF Köpingshus gå och äta trerätters på Culinaren.”

Nya Maskinverkstaden fylls med aktiviteter för olika åldrar och intressen.

Gym & Utomhusgym

Genom att placera ett gym i KMV skapas ett dagligt flöde av mäniskor som bidrar till att KMV blir en naturlig del av Köpingsbornas vardag. Via gymmet finns även möjlighet till samarbete med övriga aktiviteter i lokalen, som boule och pingis, där det kan finnas behov av omklädningsrum. I anslutning till gymmet finns även ett utomhusgym.

Kontorshotell

I *Stora Maskinverkstaden* finns en företagsby där företag har möjlighet att hyra kontor. Det finns en efterfrågan på kontorslokaler i regionen som med fördel kan täckas genom att utöka den redan befintliga satsningen på småföretagare i området.

Lekplats

För de yngre finns två lekplatser. En med temat "lilla KMV", med industriella historien som grund för lekandet. Den andra lekplatsen, belägen i mitten av gågatan, inbjuder barnen till spontan lek bland former och skulpturer.

Butiksområde

I anslutning till huvudingången av *Stora Maskinverkstaden* finns en gågata med både fasta butiker och ett antal pop up-butiker. I de tillfälliga pop up-butikerna finns chans att hyra försäljningsutrymme en kortare tid för att uppmuntra till egenföretagande och att testa nya idéer och produkter på marknaden. Pop up-butiker skapar en mer spänande och flexibel omgivning genom att variera butiksutbudet. KMV:s butiker fungerar som ett komplement till Köpings stadskärna och bidrar till ett ökat flöde av mäniskor mellan centrum och KMV.

Vinterträdgård

En vinterträdgård har placerats i *Stora Maskinverkstaden* för att skapa ett mer öppet och fräscht klimat i den industriella omgivningen. Här finns även möjlighet att anordna stadsodling inomhus under vinterhalvåret.

Långsiktiga positiva effekter

Konceptet har utvecklats för att skapa en långsiktig samhällsnytta för regionen kring Köping. Idag ligger utbildningsnivån i Köping under medel jämfört med övriga landet. Genom att se över detta problem och samordna olika instanser för att göra utbildning mer tillgängligt, kan intresset för ny kunskap öka. Det finns då möjlighet att lösa delar av problemen med ungdomsarbetsslösheten i Köping då denna samordning av olika aktörer och verksamheter även ökar incitamenten för företag att etablera sig i regionen.

Köping är en miljöcertifierad kommun som var en av de första att införa miljöcertifikat för alla förvaltningar och bolag. I regionen pågår även ett aktivt arbete med att tillgängliggöra närproducerade livsmedel. Ett implementerande av det presenterade konceptet främjar framstegen i arbetet mot hållbar miljötveckling genom att lyfta branschen för närproducerade livsmedel och involvera invånarna ytterligare i processen.

Västra Mälardalen
Sommardesignkontoret
Arboga & Köping 2014

05 REKOMMENDATIONER Inför vidare arbete med utvecklingen av KMV-området rekommenderas en fortsatt dialog med invånarna och övriga intressenter i regionen. Eftersom det redan idag finns ett stort intresse, från flera håll, att få igång verksamheter i lokalerna, är det viktigt att bibehålla engagemanget hos dessa.

Implementerandet av konceptet kan, om så krävs, göras i flera etapper. Då restaurang- och konditoriubildningen placeras i *Gamla Verkstaden*, som är en separat byggnad i KMV-området, underlättar detta för upprustningen av lokalerna. Här finns möjlighet att komma igång med utbildningsverksamheterna utan att tvingas färdigställa övriga lokaler samtidigt. De fönster som är igenmurade i *Gamla Verkstaden* bör öppnas upp.

Verkställandet av eventlokalen i *Stora Maskinverkstaden* är också en lämplig startpunkt för utvecklingen av området. Denna lokal är redan i gott skick för denna typ av verksamhet. Här rekommenderas att den stora brandväggen putsas från båda håll på samma sätt som väggarna i övriga lokalerna för att smälta in bättre i omgivningen samt att bygga en läktare inför publika event.

Nästa fas är lokalerna för de olika aktiviteterna i *Nya Maskinverkstaden*. Flytta skateparken och inför de övriga aktiviteterna för att skapa ytterligare flöde av männskor i området. Genom att först färdigställa restaurang- och konditoriubildningen, eventlokalen samt aktivitetsdelen skapas en bra grund för rörelse i området, vilket underlättar för de försäljningsverksamheter som ska införas i övriga delen av *Stora Maskinverkstaden*.

Enkla förändringar

För att skapa ett mer sammanhängande och estetiskt tilltalande område rekommenderas följande förändringar som kan genomföras med enkla medel:

- Måla brandtrappan, rampen och postlådorna på Småföretagarhuset svarta.
- Putsa stora väggen som delar *Stora Maskinverkstaden* samt väggen i anslutning till *Nya Maskinverkstaden* enhetligt med övriga väggar i byggnaden.
- Måla de fönster som är vita på *Stora Maskinverkstaden* i samma färgskala som övriga fönster.
- Bredda och rusta uteplatsen mot ån i anslutning till *Smedjan* och *Gamla Maskinverkstaden*.
- Ta bort påbyggnaden i plåt på innergården.

06 SAMMANFATTNING

Köpings Mekaniska Verkstad (KMV) har en historisk betydelse för Köping. Unika industribyggnader från mitten av 1800-talet står idag delvis tomta och är stängda för allmänheten. Sommardesignkontoret 2014 har fått i uppdrag av Västra Mälardalen i Samverkan att lyfta KMV-området genom att ta fram ett hållbart koncept.

Konceptet som studenterna arbetat fram under sju veckor grundar sig i att på ett effektivt och hållbart sätt ta tillvara på dess unikt utformade lokaler med hänsyn till stadens samt regionens behov och möjligheter. *Mat, Kultur och Nya Möten* är det som ligger till grund för framtagandet av det nya KMV. Via bland annat utbildning och aktiviteter skapas ett naturligt flöde av människor som alla bidrar till att forma KMV:s framtid som Köpings självklara samlingsplats och besöksmål.

English Summary

Köpings Mekaniska Verkstad (KMV) has a historical significance for Köping. Unique industrial buildings from the mid 19th century are today partially empty and unavailable for the public. Västra Mälardalen i Samverkan has given Sommardesignkontoret the assignment to develop a sustainable concept for the area around KMV.

For seven weeks the students have been working with distinguishing the needs and possibilities in the region, with the mission to make use of its uniqueness in an efficient way. The concept for KMV is based on *Food, Culture and New Interactions*. Education and activities will create a natural flow of people, which will all contribute to KMV as Köpings future gathering spot.

07 PROJEKTTEAM KÖPING

Tina Axelsson
Ekonom/Designer
Södertörns Högskola

tina.axelsson1@gmail.com

Jenny Markstedt
Industridesigner
Konstfack

jenny.markstedt@gmail.com

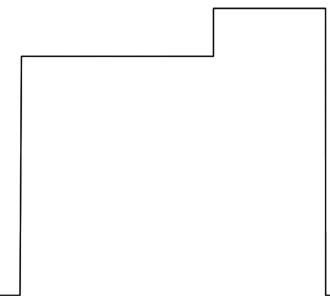

Karl-Otto Saarman
Industridesign
Lunds Tekniska Högskola

carlotto.saarman@gmail.com

Arboga Åstad

08 UPPDRAGET

Uppdraget i Arboga har varit att under sju veckors tid undersöka och komma med idéer kring utvecklingen av Norra Ågatans industriområde. En plats som frekvent passeras av tåg- och bilresenärer som färdas in i staden österifrån. Industribyggnaderna i området utgör en stark kontrast mot parken och vattnet samt det intilliggande bostadsområdet och den historiska bebyggelsen i stadskärnan. Målet med uppdraget är att ta fram förslag på hur industriområdet kan utvecklas och tillgängliggöras så att det kan vävas in i resten av staden.

Övergången mellan Carl Bergmans park och industriområdet.

Arbogas stadskärna har en småskalig karaktär med smala gatstensbelagda gränder och äldre trähus.

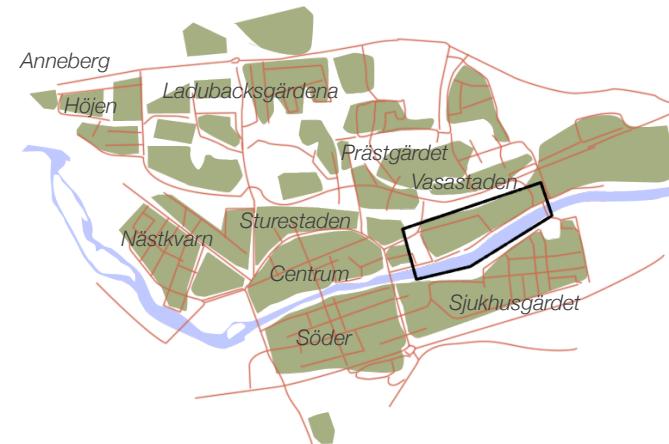
Bakgrund

Arboga är en tätort med omkring 10 000 invånare belägen kring Arbogaån i Västra Mälardalsregionen. Staden med anor från 1200-talet har behållit mycket av sin gamla bebyggelse och kvartersstruktur. Det gör att den historiska karaktären blivit viktig för Arboga. Varje år anordnas bland annat Medeltidsdagarna som lockar besökare från stora delar av landet.

Uppdraget har avgränsats från Carl Bergmans park till och med Varvsbron. Från parken i väst övergår området i en industribebyggelse som startar med silon och fortsätter med bland annat ett flertal mekaniska verkstäder, Rappshuset och ASOMA. Platsen ger ett nedgånget intryck och är ingen representativ infart till staden, vare sig från bil- eller järnvägen.

Arboga ligger i Västra Mälardalsregionen med mindre än fem mil till större städer som Örebro och Västerås.

Projektområdet ligger i stadens östra delar, med Vasastaden som angränsar i norr och Arbogaån i söder.

Syfte

Projektets syfte är att förena Arbogas pittoreska stadskärna med Norra Ågatans industriområde. På så sätt skapas en sammanhängande stadsbild både från centrum och från järnvägen.

Mål

Målet med uppdraget är att skapa en attraktiv miljö för Arbogabor och företag, samt att binda samman industriområdet med omkringliggande stadsdelar och skapa en helhet i utformningen.

Norra Ågatans industriområde ligger alldeles intill Arbogaån.

Stora delar av ytorna kring byggnaderna avgränsas med höga stängsel och är igenvuxna av sly.

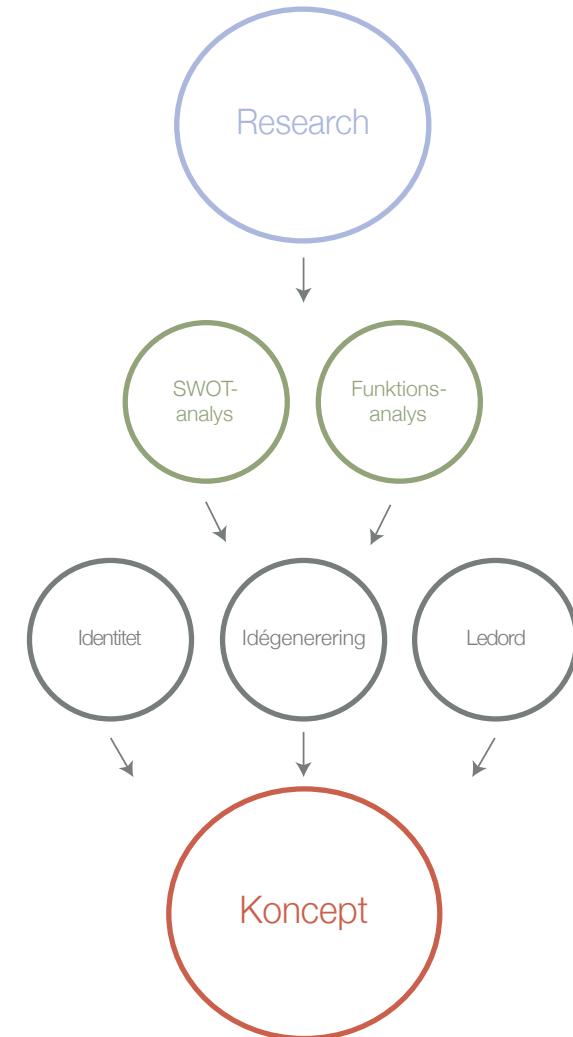

Från taket av silon syns de stora byggnadskomplex som domineras Norra Ågatans industriområde.

09 ARBETSPROCESSEN

Projektet startade med ett omfattande researcharbete för att förstå Arboga som stad i allmänhet och industriområdet i synnerhet. Researcharbetet delades in i faserna undersökning, analys och idégenerering. Dessa olika faser har överlappat varandra, och har följts upp i de senare delarna av arbetet.

En stor del av researcharbetet bestod av att prata med personer som är aktiva i området. Att redan från början involvera medborgarna var en förutsättning för att ta del av Arbogabornas önskningar och behov. På så sätt skapas engagemang och projektet blir förankrat hos medborgarna vilket ökar chanserna för ett lyckat resultat.

Att lära känna Arboga

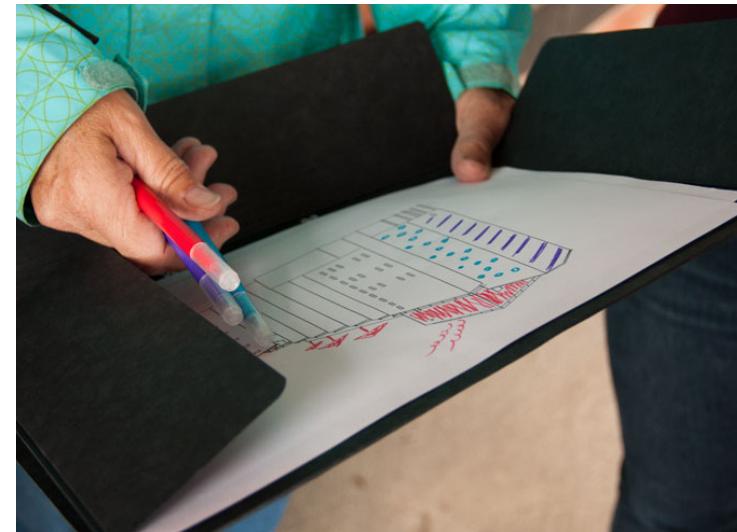
För att lära känna Arboga som stad och ta reda på vem Arbogabon är gjordes intervjuer med invånare i varierande åldrar och med olika intressen. Dessutom spenderades mycket tid i området och i några av dess byggnader. Enkätsvaren för nyinflyttade, som turistbyrån skickar ut, samt en digital enkät med kompletterande frågor, användes för att få en bred bild av Arbogabornas uppfattning om sin stad och om industriområdet. Dessutom genomfördes workshops med Trädgårdsföreningen, Hembygdsföreningen och Rotary, samt ett öppet samtal på biblioteket. Majoriteten av researcharbetet gjordes i början av processen för att sedan ligga till grund för att definiera behov, problem, styrkor och svagheter. Workshopen med Rotary gjordes i en senare del av projektet för att få kritik på några av de framtagna idéerna.

En idé föds.

Deltagarna fick skriva, rita och komma med idéer kring utvecklingen av området utifrån vad de själva önskade se.

En av övningarna handlade om att förändra silon.

Analys

Allt det som framkommit i undersökningsfasen kategoriseras användes som grund för en SWOT-analys (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats). SWOT-analysen användes för att definiera områdets styrkor, svagheter, möjligheter och risker.

S

- Ån
- Närheten till centrum
- Carl Bergmans park
- Närheten till omkringliggande bostadsområden
- Etablerade verksamheter som lockar folk till platsen (till exempel Granngården, bowlinghallen)
- Vackra industribyggnader
- Intresse för motion, trädgård och historia
- Åpromenaden, ett välanvänt motionsstråk
- Många evenemang i Carl Bergmans park

W

- Låga broar som hindrar större båtar från att ta sig in i Arboga
- Ogästvänlig entré från järnvägen
- Nedgånget
- Förorenad mark
- Ser oanvänt och öde ut
- Ej badvänligt på grund av strömmande vatten och en del utsläpp
- Många ogillar silon
- Eftersatt genomfartsled som genererar trafik i området
- Breda vägar utan trottoarer som uppmuntrar till att köra fort
- Marken vid ån är sank

O

- Skapa vattennära verksamheter, till exempel båtturism
- Skapa möjligheter för bad
- Tillgängliggöra silon
- Leda om trafiken
- Locka besökare från hela regionen
- Ta tillvara Arbogabornas intressen
- Skapa en mötesplats
- Utforma en mer inbjudande tågentré
- Skapa något för ungdomar
- Bygga bostäder med ett attraktivt läge

T

- Granngården skymmer sikten mot ån från ev. ny verksamhet i silon och bryter kopplingen till vattnet
- Ej tillräckligt befolkningsunderlag för vissa typer av verksamheter
- Kan bli dyrt att bygga då det behövs sanering och markförstärkning

Av alla de tankar som kom fram i dialogen med Arbogaborna gick det att finna vissa mönster med synpunkter som återkom från många håll.

*"Det kan se lite
"krigshärjat" ut bitvis."*

*"Fina promenadstråk vill
man ju ha vid vatten."*

Funktionsanalys

En funktionsanalys baserad på vad som kommit fram i researcharbetet genomfördes. Funktionsanalysens syfte var att rangordna de behov, önskningar och krav som definierats tidigare och att få en överblick av det inhämtade materialet. Funktionsanalysen kan delas upp i följande rubriker: tillgänglighet, platsens resurser, attraktivitet och engagemang.

Tillgänglighet

För att utnyttja platsens fulla potential krävs att den görs tillgänglig för allmänheten. Detta innefattar att tillgängligheten göras åt för båtar, bad och fiske. Det innebär också att underlätta för gång- och cykeltrafik, att det skall känna tryggt att vistas i området, samt att det finns plats för både inomhus- och utomhusaktiviteter.

Kategorisering under analysarbetet.

Platsens resurser

Idag finns ett flertal etablerade verksamheter som drar folk till området och dessa bör finnas kvar. Platsen är delvis nedgången men de äldre industribyggnaderna skulle bli vackra vid upprustning och bör bevaras. I dagsläget anser många att området känns övergivet och tomt, trots att arbete bedrivs i de flesta av lokalerna. Att ta tillvara platsens resurser handlar om att visa upp det som finns i området, samt att se till att nyetablerade verksamheter exponeras.

Attraktivitet

För att locka folk till platsen måste det bli mer attraktivt, både för Arbogabor och besökare. Det handlar bland annat om den rent visuella aspekten, så som att klippa ner sly och reparera fasader. Det handlar också om att blanda funktioner i området för att få människor att röra sig där under fler tider på dygnet.

Engagemang

En viktig aspekt för att skapa en mer levande plats är att folk är engagerade i området och dess utveckling. Det gäller både medborgare och företagare. För att uppnå ett sådant engagemang bör investeringar i tid, energi och pengar samordnas på ett sätt som gör att alla blir mer måna om att ta hand om området. Därför är det viktigt att redan i början av processen få med de som på något sätt har en relation till platsen i förändringsarbetet.

10 KONCEPT

Arboga Åstad är en kontrastrik plats intill den ringlade ån. Om sommaren kan flanörer se båtar segla in i det centrala Arboga mellan Vasastaden och Sjukhusgärdet, promenera längs bryggorna och njuta av närheten till vattnet. Om mornarna kommer folk cyklandes till jobbet. Senare handlar de något att äta i den lokala butiken eller joggar längs ån.

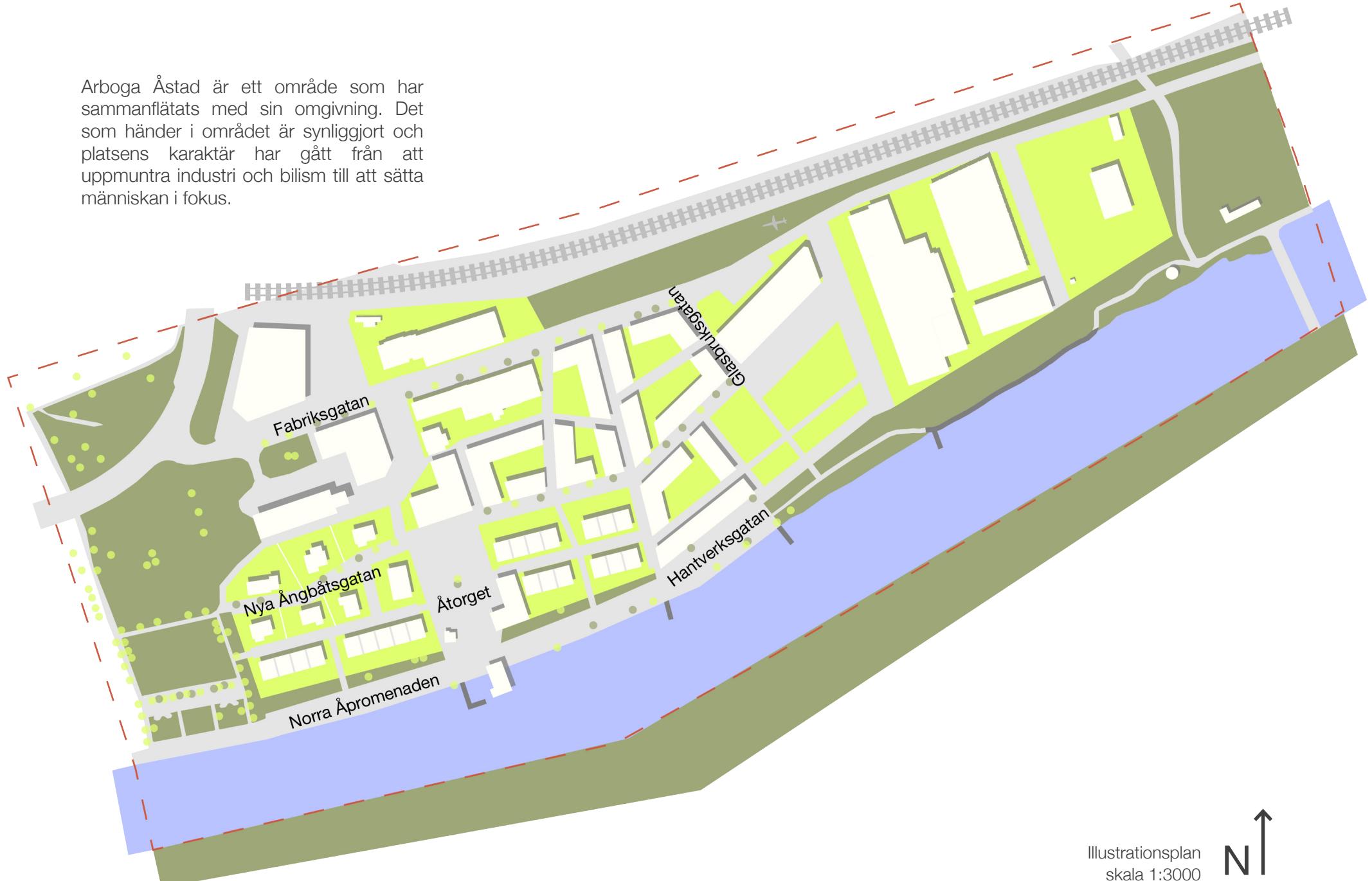
En solig eftermiddag är det vanligt att ses över en kopp kaffe på Åtorgets café, påtå i koloniträdgårdarna eller spela boule längs med Åpromenaden.

Människorna i Arboga är stolta över sin stadsdel som kännetecknas av vackra gamla industribyggnader i samklang med moderna. Här möts gammalt och nytt. Här lever man mitt i historien, här finns plats för inspiration!

Vy över Åtorget ned mot vattnet.

Arboga Åstad är ett område som har sammankopplats med sin omgivning. Det som händer i området är synliggjort och platsens karaktär har gått från att uppmuntra industri och bilism till att sätta människan i fokus.

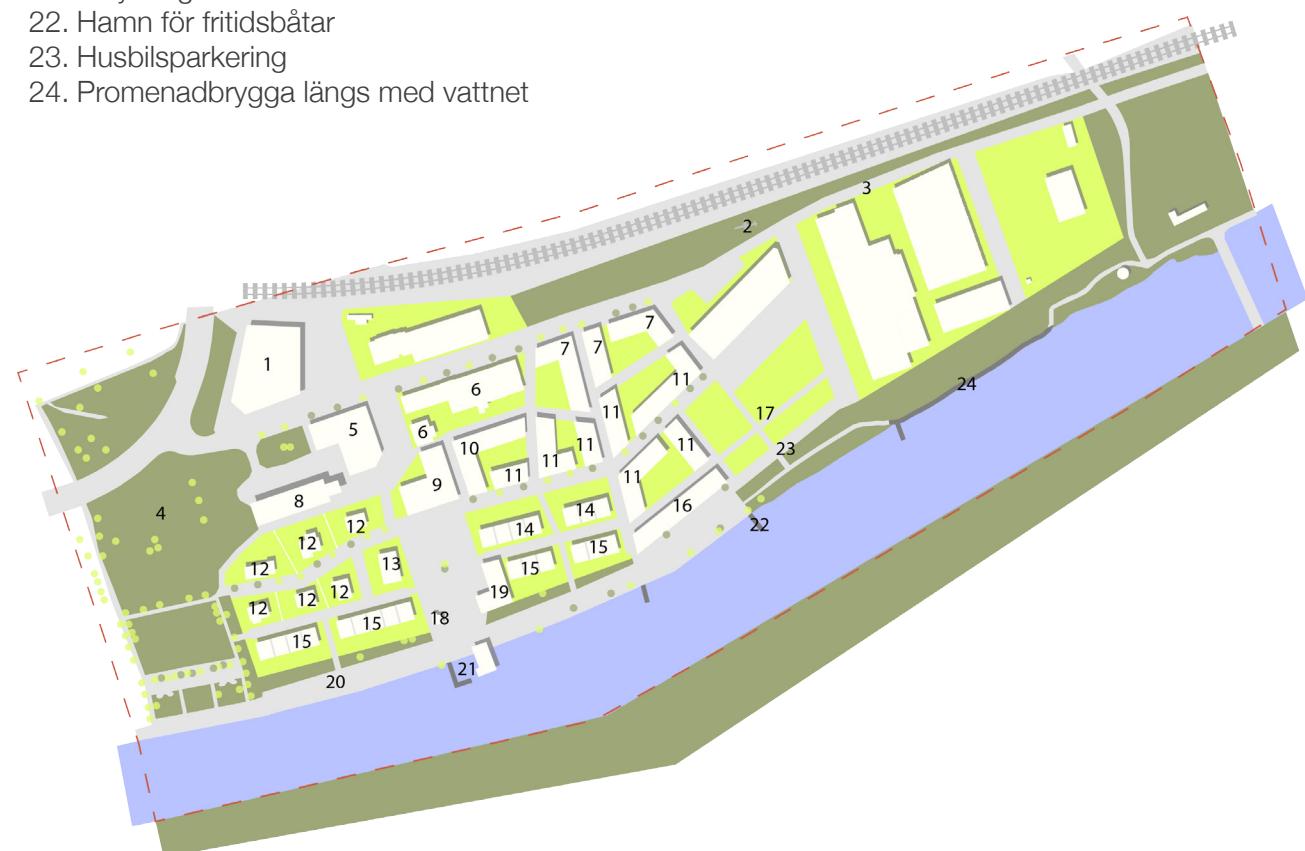

Illustrationsplan
skala 1:3000

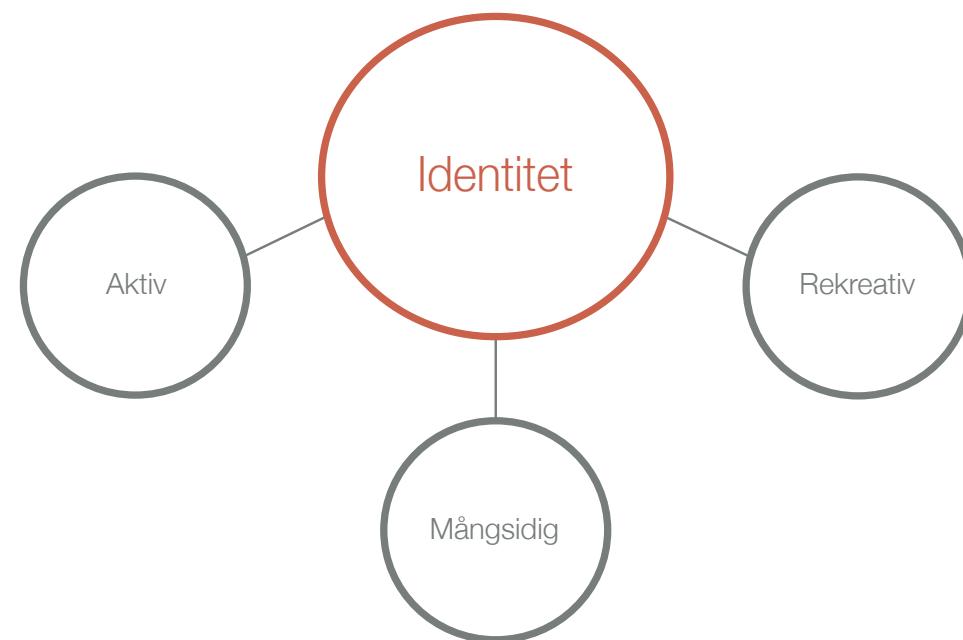
Funktioner i området

1. Granngården
2. Robotmuséets utställning placeras på en upphöjning och området rensas från växtlighet
3. Vägen dras om till att gå längs järnvägen
4. Carl Bergmans park med ny industri-inspirerad lekpark
5. Mataffär
6. Husen bevaras och rustas upp och inhyser arbetsplatser
7. Arbetsplatser
8. Delar av silon med tillhörande byggnader rivas. Resten byggs om och inhyser arbetsplatser, evenemangslokaler och skybar på taket
9. Café och lunchrestaurang
10. Arbetsplatser, mot torget finns lokaler för föreningar
11. Flerbostadshus i två till tre plan
12. Villor
13. Förskola
14. Radhus i två plan
15. Radhus i ett plan
16. Hantverksgatan. En gata med små butiker
17. Koloniträdgårdar
18. Grill/kiosk
19. Kommersiell verksamhet så som bowlinghall
20. Förstärkt kaj längs med ån
21. Badmöjligheter, bastu och kanotuthyrning
22. Hamn för fritidsbåtar
23. Husbilsparkering
24. Promenadbrygga längs med vattnet

Arboga Åstad blir en plats

I kommunikationen med Arbogaborna märktes tydligt att det är svårt att beskriva industriområdet. Detta beror bland annat på att området inte har något väletablerat namn. För att förändra platsens identitet bör namnet spegla den nya stadsdelen. Därför lanseras Arboga Åstad. Det nya namnet gör att Arbogaborna blir medvetna om området och att det blir en självklar del av staden. Det gör också att Arbogaborna får en mer positiv uppfattning om platsen - från ett ottryggt, öde industriområde till en livfull plats för bostäder, arbetsplatser och fritidsaktiviteter.

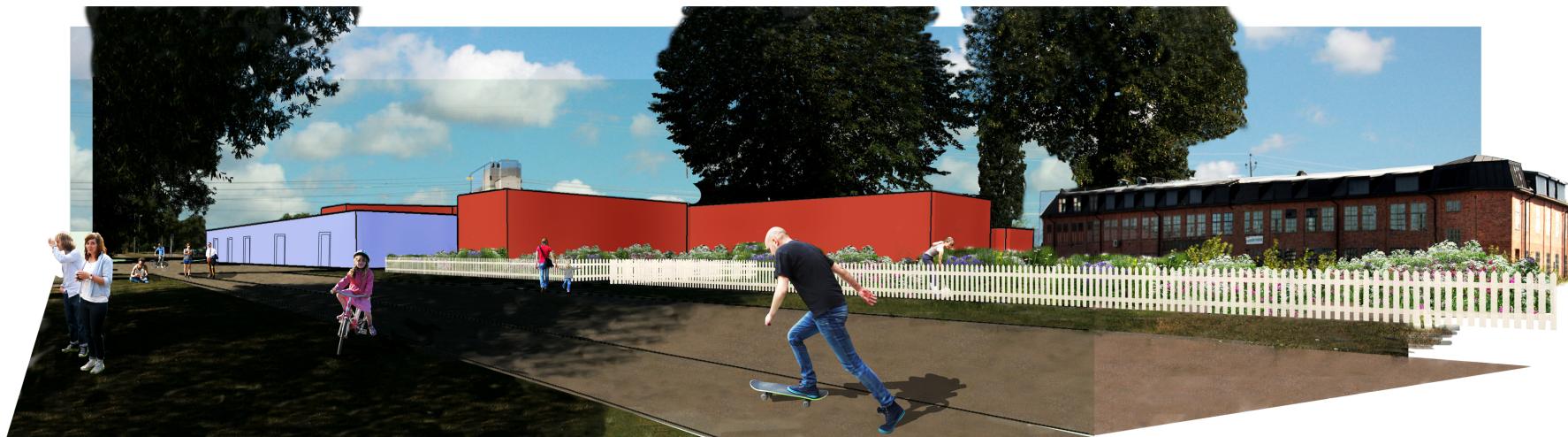

Aktiv

Arboga Åstad är en trygg plats i rörelse. Eftersom att det finns både boende, arbete och fritidsaktiviteter i området rör det sig folk här under hela dygnet. Arbogabon uppmuntras nu mer än tidigare att passera genom området till fots eller på cykel tack vare bättre belysning och nya cykel- och gångvägar.

Verksamheterna i området är öppna och synliga vilket bidrar till att Åstaden präglas av liv och rörelse. Hantverksgatan är ett exempel på detta med sina små butiker som lockar både Arbogabor och turister.

Att Åstaden är aktiv innebär också att det finns platser som lockar till engagemang i området. Här är koloniträdgårdarna ett bra exempel som gör att de boende engageras i sin närmiljö. Koloniområdets del med gemensamhetsodling blir ett sätt för nya Arbogabor att komma in i samhället.

Åpromenaden med Hantverksgatan och kolonilotter nedanför Rappshuset.

Mångsidig

Åstaden är på flera sätt en mångsidig plats. Här kan Arbogaborna både finna lugn vid ån och liv och rörelse vid Åtorget. Här samspelear flera funktioner, både bostäder, arbetsplatser och nöjen. Olika boendeformer lockar olika typer av mäniskor.

Arboga har en större andel äldre invånare än resten av landet och denna grupp förväntas öka. Det finns därför, och kommer fortsätta att finnas, ett behov av bostäder anpassade för seniorer. För att få in en större grupp invånare i arbetsför ålder bör det även finnas boende anpassat för barnfamiljer. Därför har Åstaden ett varierat utbud av bostäder, ungefär 100 lägenheter i olika storlekar i flerbostadshus och 29 villor och radhus. Det finns även en förskola i området, något som lockar småbarnsfamiljer och efterfrågas i kommunen redan idag.

Åstadens storlek och geografiska läge ger både plats för öppna, offentliga rum som uppmuntrar till möten och mer avskilda områden.

Rekreativ

Åstaden är en rekreativ plats som syftar till att värna om människors välmående. Det uppnås genom utrymme för aktiviteter så som att utöva idrott, ta del av grönområden eller det sociala livet kring Hantverksgatan och Åtorget.

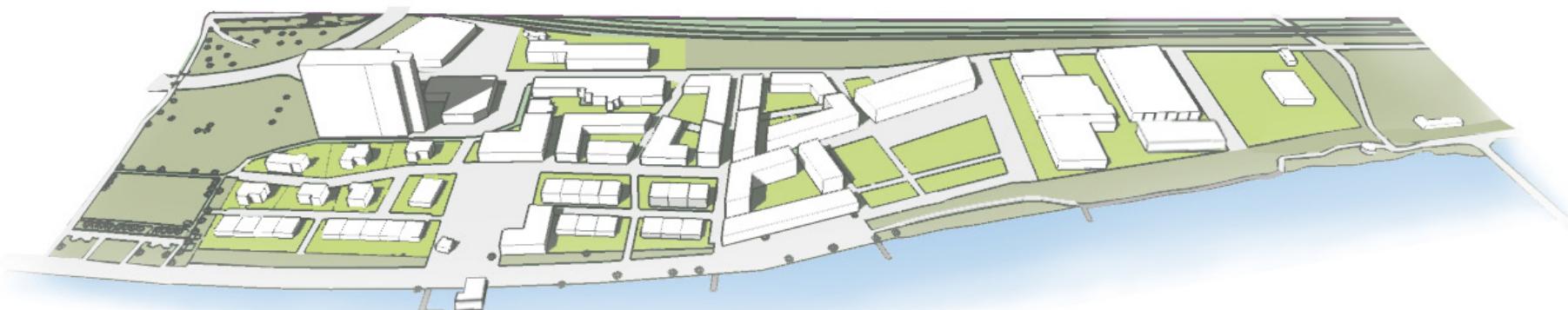
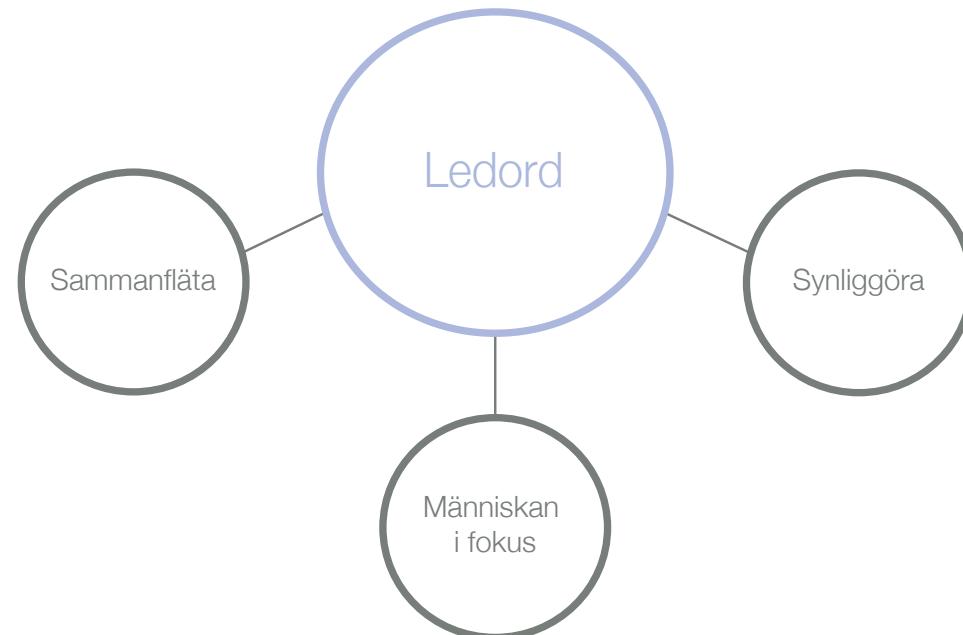
Åpromenaden är redan idag ett populärt promenadstråk. När den rustas upp med kaj byggs även en brygga längs med vattnet, boulebanor och badmöjligheter. På så vis ökas platsens rekreativitet ytterligare.

Åpromenaden sett från Carl Bergmans park.

Ledord

För att nå fram till Arboga Åstads identitet används ledorden - sammanfläta, synliggöra och att sätta människan i fokus. Orden beskriver hur arbetet ska utformas för att realisera det framtida Arboga Åstad.

3D-vy över Arboga Åstad.

Sammanfläta

Dagens industriområde är avskilt från resten av Arboga, både i utseende och i användning. En viktig del i förändringsarbetet blir att sammanfoga den splittrade stadsbilden och få industriområdet att bli en del av Arboga. Detta uppnås genom att fokusera på entréerna, att sammanfläta park med industri och vatten med land samt att placera ut målpunkter i området.

Entréer

En genombänkt utformning av entréerna in till Åstaden är viktig för att locka in människor i området och för att välkomna alla, oavsett vilken entré som används. På så vis kan Åstaden sammanfogas med Vasastan, Sjukhusgärdet och centrum. Informationsskyltar vid entréerna är ett snabbt och enkelt sätt att göra området mer lättförståeligt.

Park - Industri

Carl Bergmans park och industrimiljön utgör en stark kontrast i området. Genom att lätta upp övergången mellan dessa två flätsas Åstaden samman med sin omgivning. Platserna integreras genom växtlighet som vandrar in mot silon och längs med ån samt en ny lekplats med industritema i parken.

Den hastiga övergången från park till industribebyggelse har också mjukats upp genom att villa- och radhusområder har byggts i området intill parken och att industribyggnader fasats ut och förskjutits längre österut.

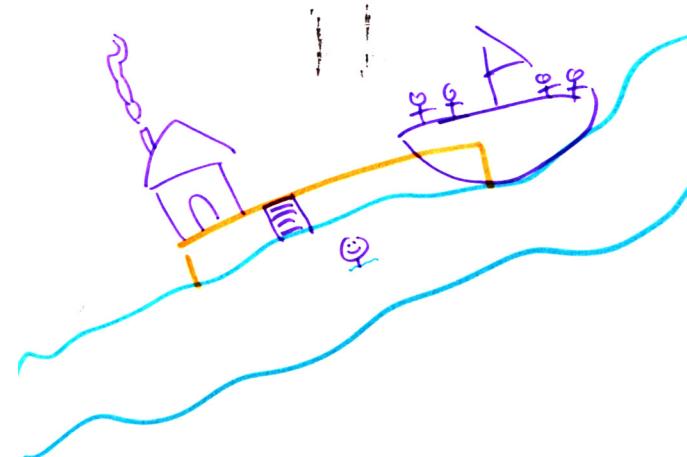

Vy över Carl Bergmans park med silon i bakgrunden.

Vatten - Land

Arbogaån är en tillgång som lyfter hela staden. Dock kan vattenläget utnyttjas bättre. Genom att skapa en starkare koppling mellan vatten och land utnyttjas platsens resurser. Bryggor, badstegar och en långsträckt kaj gör ån mer lättillgänglig. Dessutom finns det redan idag ett behov av att förstärka marken längs med ån.

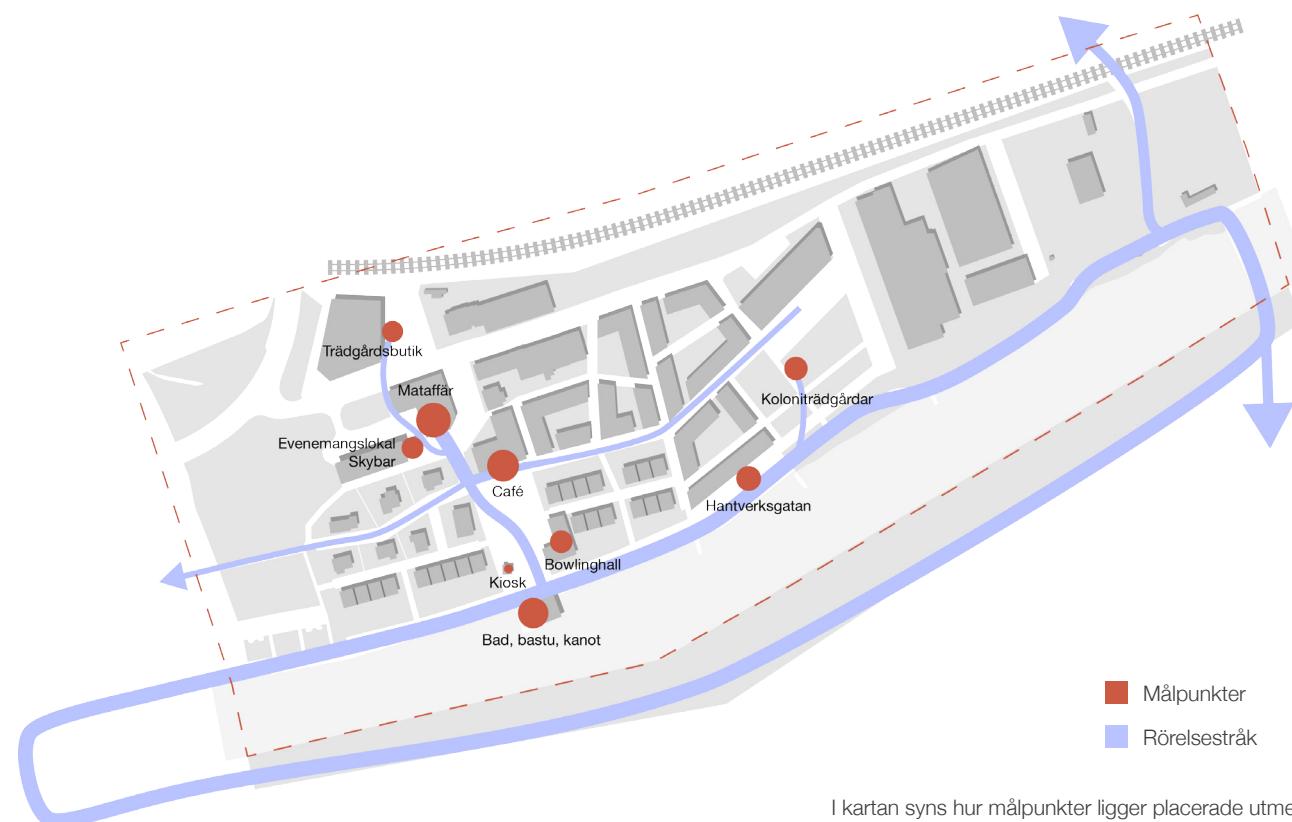
Med aktiviteter intill och på vattnet höjs Åpromenadens attraktivitet och utgör, i ännu större mån, en dragningskraft för Åstaden. Sammanflätningen av vatten och land visas också på mer subtila sätt i gestaltningen av området, genom öppna dagvattenkanaler, fontäner och vattenspel på land.

Med aktiviteter vid ån kan Arbogaborna ta del av det vattennära läget.

Aktiviteter

Arboga Åstad flätsas också samman genom aktiviteter utplacerade som målpunkter längs olika stråk. Den som befinner sig vid en punkt kan därifrån ana nästa. Den som står vid Carl Bergmans park ser bort till badet och Åtorget, fortsätter man österut syns snart Hantverksgatan, varifrån kolonilotterna är synliga. På så sätt lockas besökaren längre in i området. Varje plats som drar till sig människor är viktig då människor lockar ännu fler att vistas på platsen. På så sätt ökar attraktiviteten samtidigt som känslan av trygghet ökar.

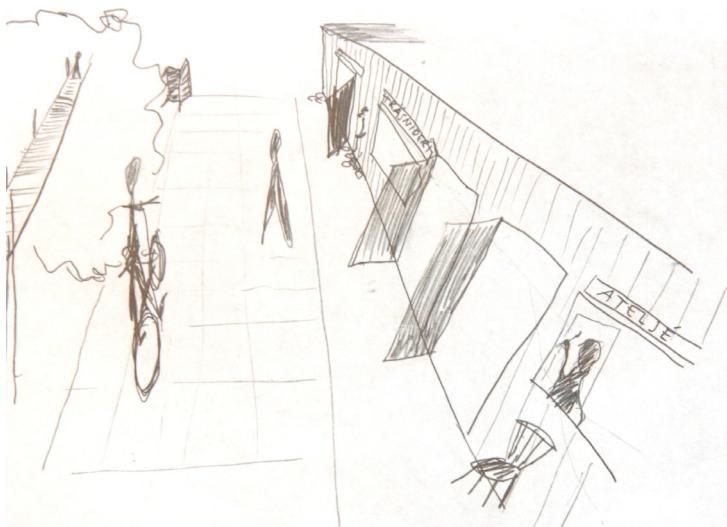
I kartan syns hur målpunkter ligger placerade utmed rörelsestråk.

Synliggöra

I Åstaden är verksamheter, evenemang och stadens kvaliteter synliga.

Verksamheter

En uppfattning om dagens industriområde som återkommit i intervjuer och enkäter är att den är tom, öde och övergiven - trots att platsen är full av verksamheter. En viktig del i arbetet med att lyfta området blir därför att synliggöra dessa verksamheter. När Arboga Åstad befolkas, blir mer tillgänglig, och utsamiljön görs mer attraktiv blir verksamheterna naturligt mer synliga. Andra sätt att visa upp vad som händer på platsen är att samla flera offentliga aktiviteter på samma ställe, och på så sätt skapa en knutpunkt där de olika verksamheterna kan dra nytta av varandra.

Hantverksgatan blir ett aktivt stråk med öppna verksamheter som vänder sig mot Åpromenaden.

Åtorget och Hantverksgatan är exempel på sådana målpunkter. Dessa placeras intill Åpromenaden, som redan idag är ett rörelsestråk för många Arbogabor.

Vad händer i Arboga?

Med sitt läge intill järnvägen är Arboga Åstad det första många ser när de anländer till Arboga. Det gör att platsen passar utmärkt som marknadsföringskanal. Projektioner på norrsidan av silon visar vad som för tillfället sker i staden. På så sätt kan evenemangen i Arboga visas upp för tågresenärer.

Projektionen på silons norrsida visar tågresenären vad som händer i Arboga.

Öppna upp

Arbogas läge runt ån är viktigt. Stadens namn och dess historia berättar om vattnets betydelse, men idag utnyttjas det inte till fullo då de låga broarna begränsar framkomligheten med båt.

En förutsättning för att kunna använda vattenvägarna är att öppna upp broarna för större båtar som skulle ge både Arbogabon och turisten möjlighet att ta del av staden från vattnet. Detta är en önskan som kommit upp flera gånger under intervjuer och workshops.

Genom att öppna även Herrgårdsbron skapas ett system av vattenvägar genom Arboga och ända bort till Frövi och Väringen.

“Städer som inte har en å som flyter igenom staden är förmögeligen avundsjuka på oss, vi har en, men tar inte vara på dess enorma potential.”

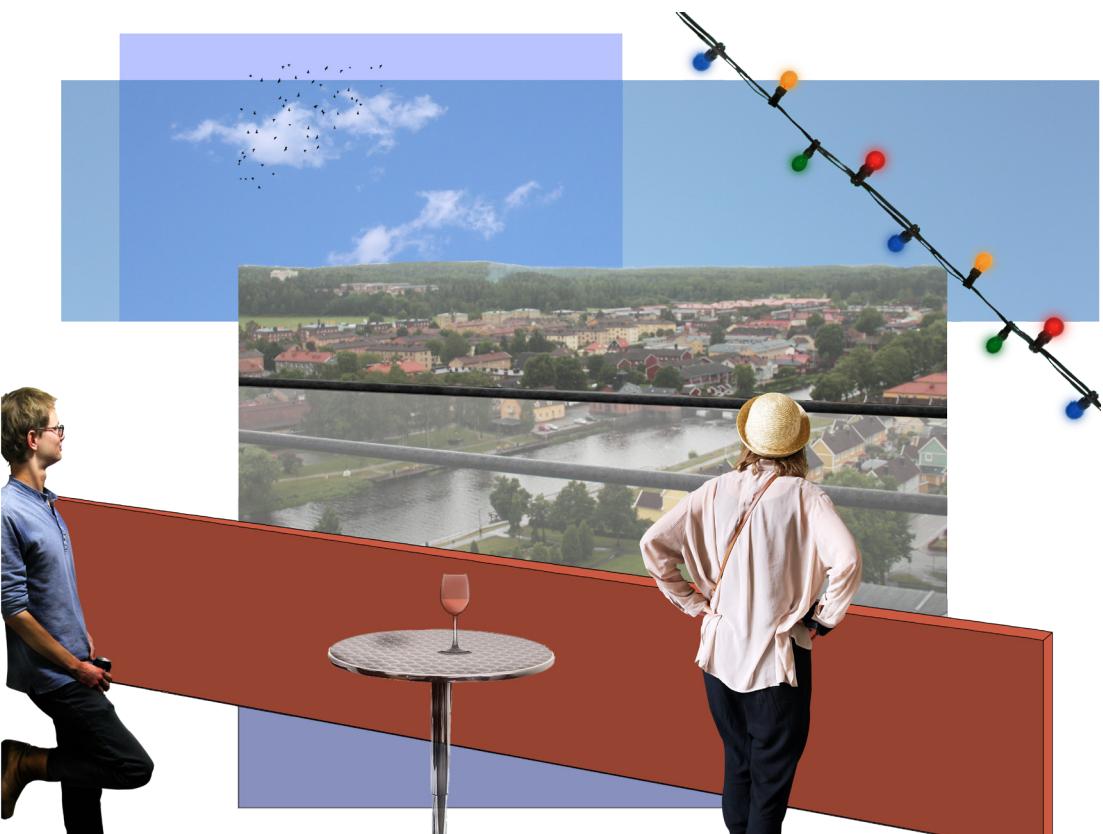
Arboga är en utmärkt sommarstad som skulle kunna locka många båtturister.

Människan i fokus

I Arboga Åstad sätts människan i fokus, både när det gäller framkomlighet, nöje, trygghet och rent visuella aspekter.

Nöje

För att Åstaden ska bli en plats dit besökare och Arbogabor vill gå behövs fler nöjesaktiviteter. Café och lunchrestaurang anläggs vid Åtorget. Hit flyttar även bowlinghallen som redan är en etablerad verksamhet i området. Vid Åpromenaden i andra änden av torget skapas en badplats med bastu och kanotuthyrning. Tillsammans bidrar aktiviteterna till att torget blir en mötesplats. På silons tak placeras en skybar som blir en unik del av Arbogas uteliv. Inne i silon finns plats för en evenemangslokal där konserter, mässor och konferenser kan hållas, vilket förstärker känslan av liv på platsen.

Skybaren på silons tak bjöder på Arbogas bästa utsikt.

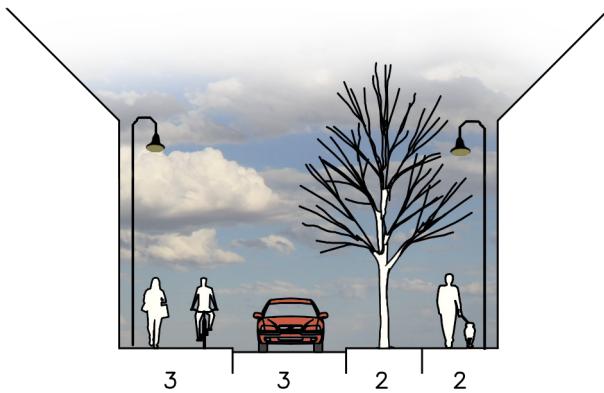

Fabriksgatan har nu blivit mer mänskovanlig

Lätt att ta sig fram

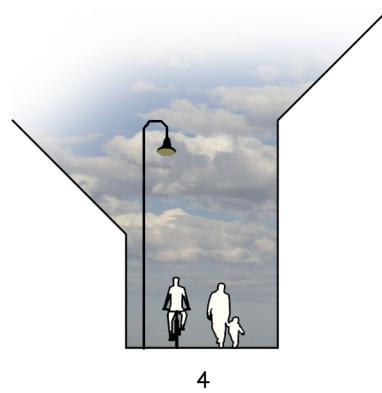
Den nya sträckningen av Fabriksgatan går längs med järnvägen. Förre bilar i övriga delar av stadsdelen samt fler och bredare gång- och cykelbanor underlättar framkomligheten för Åstadens invånare.

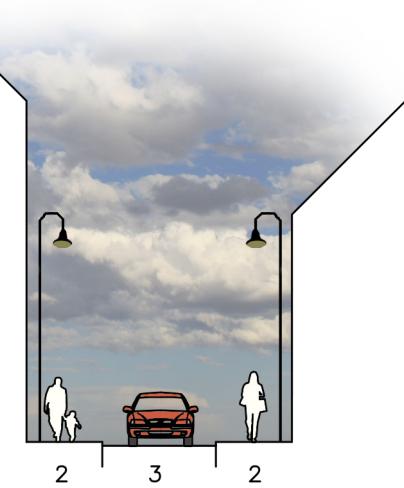
Kvartersgata huvudstråk

Längs huvudstråket i Åstaden finns ordentligt med utrymme för fotgängare och cyklister. En trädrad löper utmed gatan för att ta ned skalan på gatrummet, öka grönkan och förbättra luften.

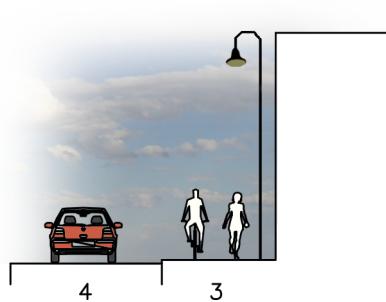
Gång- och cykelväg

På gång- och cykelbanorna finns generöst med utrymme.

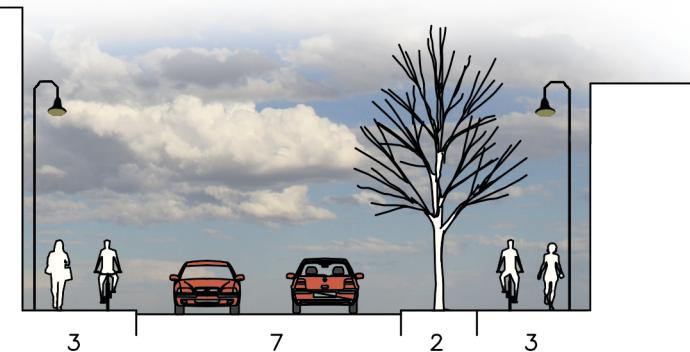
Kvartersgata

Inne i kvarteren finns breda gångbanor på var sida gatan. En enkelfilig körbana gör att man kan ta sig fram med bil till alla entréer.

Fabriksgraten efter Rappshuset

Efter Rappshuset smalnar gatan av för att få plats jämte järnvägen. Dock finns fortfarande gång- och cykelstråket kvar för att öka framkomligheten.

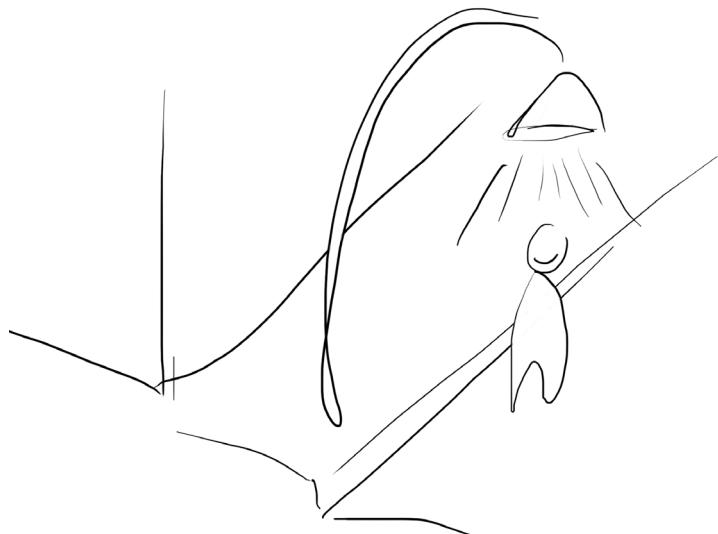

Fabriksgratan

Med trottoarer och trädallé blir Fabriksgratan trevligare och tryggare att röra sig längs med. Det smalare gatrummet gör att bilister uppmuntras att hålla hastighetsbegränsningen.

Trygghet

En blandning av funktioner i området - bostäder, arbetsplatser, handel, rekreation - skapar rörelse under hela dygnet. När man kan se andra människor i sin omgivning känner man sig ofta säkrare. På så sätt förändras platsens rykte som otryggt och öde. Ett genomtänkt belysningsprogram över hela området kan också öka tryggheten i Åstaden. Förutom gator belyses även fasader så att ljuset sprids över omgivningen. Även mer dekorativ belysning kan användas, gärna vid ån. Interaktivt ljus som styrs av folks rörelser kan förstärka känseln av delaktighet på platsen.

Visuellt tilltalande

Arkitekturen i dagens industriområde har en helt annan karaktär än exempelvis stadskärnans gamla träbebyggelse. Detta är något som gör platsen unik i Arboga. När Åstaden utvecklas bör visuella karaktärer som färger, former, material och unika detaljer sparas eller användas i nya byggnader för att bevara det unika i platsen. På så sätt förankras det nya i det gamla.

Bilderna visar karaktärsfulla drag i miljön som fungerar som inspiration i det kommande gestaltningsarbetet.

"Där det är fint, vill man ju helt enkelt vara."

11 REKOMMENDATIONER Medborgardeltagande

En viktig del för att etablera Åstaden hos Arboga-borna är att göra invånarna delaktiga i förändringsprocessen. Till exempel bör workshops hållas om platsens utveckling. Stadsvandringar i området kan arrangeras, eller så kan platsen ingå i de historiska vandringar som redan anordnas i Arboga. På så sätt knyts platsen samman med resten av staden.

Att involvera invånarna tidigt i processen kan också bli ett sätt att skapa ett långvarigt engagemang i platsen. Samordning mellan de olika aktörerna i området är också nödvändigt för att skapa en gemensam målbild av hur platsen ska utvecklas.

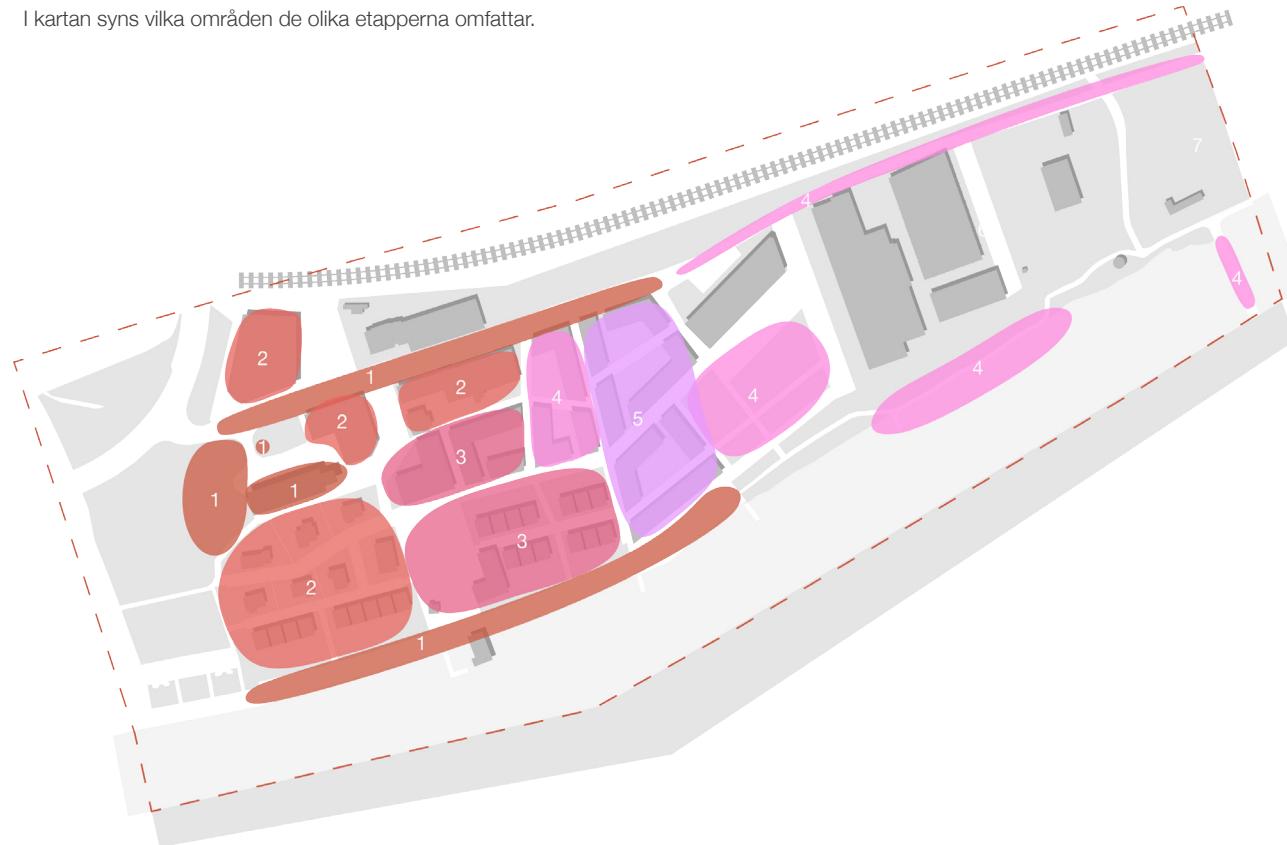

En viktig aspekt för att uppnå ett hållbart resultat är att låta invånarna vara med i processen.

Etappindelning

Det är viktigt att ett förändringsarbete av Norra Ågatans industriområde sker med hänsyn till Arboga stads storlek och resurser. Exploateringstakten beror delvis på vem eller vilka som investerar i ett utvecklingsarbete av Åstaden, men det är också viktigt att låta platsen och invånarna styra utvecklingens takt. Implementeringen av konceptet genomförs därför i etapper.

I kartan syns vilka områden de olika etapperna omfattar.

Etapp 1

När Åstaden ska vävas in i resten av staden startar arbetet med området där Carl Bergmans park möter industribebyggelsen. Första etappen av Arboga Åstad kommer på så vis att bli en naturlig förlängning av staden. Upprustning av silon, Carl Bergmans park och informationsskyltar vid entréerna blir något som görs tidigt. Även Åpromenadens kaj ingår i den första etappen, då marken intill ån är i behov av förstärkning. Slutligen ingår renovering och ny utformning av Fabriksgatan i etapp ett. Dessa ingrepp gör området mer tillgängligt för fotgängare och skapar förutsättningar för fler människor att röra sig i området och ta del av platsen redan i början av utvecklingsprocessen.

Etapp 2

I den andra etappen fortsätter transformeringen av platsen från industriområde till en stadsdel med blandade funktioner genom att radhus och villor ersätter Granngården, som flyttas närmare järnvägen. Netto flyttar in bredvid silon och byggnaderna intill rustas upp.

Etapp 3

I och med de nya bostäderna får fler och fler människor en anledning att vistas i området. I den tredje etappen byggs ett radhusområde och ett kvarter med främst kontorsbyggnader. Nu skapas också det nya Åtorget, en mötesplats för Åstadsborna med café, lunchrestaurang och bowlinghall.

Etapp 4

I etapp fyra fylls Arboga Åstad med ytterligare kvarter där bostäder och kontor blandas. Nu skapas även koloniträdgården nedanför Rappshuset och den östra delen av Åpromenaden rustas upp med bland annat nya bryggor. Då blir det samtidigt nödvändigt att miljön här blir trivsam för människor att vistas i. Därför ingår i denna etapp även den nya sträckningen av Norra Ågatan, där biltrafiken leds om till att gå längs järnvägen istället för längs ån.

Etapp 5

I den femte etappen byggs nya flerbostadshus och arbetsplatser som följer samma kvartersstruktur som tidigare. På så vis skapas en sammanhängande stadsbild ända bort till Rappshuset.

Framtida utvecklingsområden

Steget efter Åstadens förverkligande blir industrimiljön bortom Rappshuset, mot Varvsbron och vidare längs järnvägen. Miljön är Arbogas entré österifrån och blir därför viktig att lägga fokus på för att ge ett positivt intryck av staden.

Alternativa lösningar

Förslaget innebär en omfattande transformation, där själva användningen av området ändras - med alla etapper fullt utbyggda har i princip en ny stadsdel skapats. I en framtidsbild där Arboga fortsätter att växa så som staden har gjort de senaste åren blir en sådan utveckling ett naturligt steg. Som alternativ till detta helhetsgrepp finns även mindre ingrepp som fortfarande kan göra stor skillnad.

Trygghet

Många av tomterna i området avskärmas idag av höga stängsel med taggtråd vilket ger ett ogästvänligt intryck. Dessa bör tas bort och ersättas med smidesstaket för att bibehålla säkerheten men samtidigt skapa ett mer inbjudande område.

Vyn från tåget

Utsikten från tågfönstret för den som färdas in i staden österifrån utgörs idag av det nedgångna industriområdet. Ett fullt utbyggt Arboga Åstad skulle bli ett trevligare första möte för resenärer in till staden. En alternativ lösning för att lätta upp vyn är att addera grönska mot järnvägen som en avskärmning, förslagsvis tall eller en annan robust vegetation som kan mäta sig med industribyggnadernas karaktär. Det skulle ge ett mjukare intryck av området.

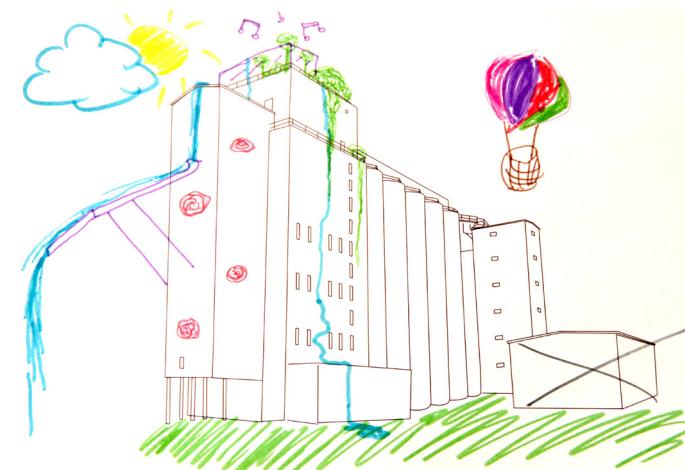
Vy från järnvägen med respektive utan avskärmande grönska.

Bad, gifter och tillgängligheten till vattnet

Ett problem i utvecklingen av industriområdet är att Arbogas dagvattenutsläpp sker i vattnet och att strömmar bildas genom slussen vid Herrgårdsbron. Detta gör det svårt för invånarna att utnyttja det som är en stor tillgång för Arboga. Flyttas dagvattenutsläppet längre bort längs ån skulle vattnet tillgängliggöras, och med en barriär för strömmarna kan en badplats skapas i området. Ett alternativ till detta är att anlägga ett bad i en flytande bassäng i ån. På så vis skapas en nära kontakt med vattnet.

Silon

Arboga har ett tydligt varumärke - plats för inspiration. Staden är också känd för sin medeltida stadsbild, sina evenemang och sin historia. Silon har potential att bli ett landmärke som kompletterar stadens historiska karaktär med något nutida. Om silon inte genomgår den förändring som föreslås invändigt, kan ändå utsidan användas. Byggnadens höjd gör att konstruktionen kan bli en unik klättervägg, ett fågelreservat eller ett utkikstorn. Det finns också flera sätt att förfina den smutsiga fasaden - med ny färg, belysning och klätterväxter.

12 SAMMANFATTNING

Norra Ågatans industriområde ligger i östra Arboga och ger idag ett något ogästvänligt intryck. Den hårla industrimiljön utgör en stark kontrast till den övriga staden. Samtidigt finns många styrkor med platsen. Bland annat ett centralt läge och vackra inslag som Arbogaån gör att området har potential att bli mer besökervänligt. Sommardesignkontoret 2014 har fått i uppdrag av Västra Mälardalen i Samverkan att ta fram ett koncept för hur man kan utnyttja platsens tillgångar och skapa en mer attraktiv miljö.

Resultatet av arbetet är en vision om en ny stadsdel - Arboga Åstad. Under ledorden sammanflätta, synliggöra och sätta människan i fokus skapas en plats som vävs ihop med sin omgivning och som med en mångfald av funktioner blir både tryggare och mer trivsam. Konceptet går ut på att lyfta fram platsens guldsköna och komplettera med nya inslag som gör att området blir sammanbundet och flexibelt. På så vis kan området bli en naturlig del av staden och ett självklart besöksmål.

English summary

The impression of the old industrial area around Norra Ågatan in the eastern parts of Arboga is somewhat inhospitable. The rough industrial environment makes a distinct contrast to the rest of the city. But the site also holds many possibilities. Its location close to the city center and scenic features, such as the river, give the site potential of being more visitor-friendly. Västra Mälardalen i Samverkan has given Sommardesignkontoret 2014 the assignment of presenting a concept for making use of the site's strengths and creating an attractive environment.

The work results in a vision of a new urban district - Arboga Åstad. Through the strategies interlace, visibility, and focus on the people, a place is created that is connected to its surroundings, and that because of diversity in features feels more safe and enjoyable. The concept is to highlight the best parts and add new elements to make the area more dynamic and flexible. The district can then be a natural part of the city for both tourists and locals.

13 PROJEKTTEAM ARBOGA

Anton Alverbäck
Child Culture Designer
Högskolan för Design & Konsthantverk
alverbac@gmail.com

Arvid Hellström
Landskapsarkitekt
Sveriges Lantbruksuniversitet, Alnarp
mcarvid@gmail.com

Lisa Rönnols
Landskapsarkitekt
Sveriges Lantbruksuniversitet, Ultuna
lisa@ronnols.com

Lydia Wallgren
Interaktionsdesigner
Kungliga Tekniska Högskolan
lydiaw@kth.se

14 PROJEKTTEAM

Projektledare

Camilla Nilsson
Näringslivschef, Köping

camilla.nilsson@koping.se
Tfn: 0221-256 56

Projektledare

Göran Dahlén
Näringslivschef, Arboga

Goran.Dahlen@arboga.se
Tfn: 0589-874 74

Handledare

Leif Grönvall
Pro.form Industridesign

leif.groenvall@proform.se
Tfn: 070 854 16 06

Sommardesignkontoret Köping & Arboga 2014

Sommardesignkontoret är en unik satsning från SVID, Stiftelsen Svensk Industridesign, med syftet att sammanföra studenter och näringsliv för att öka kunskapen om design bland företag och kommuner.

Uppdragsgivaren Västra Mälardalen i Samverkan (ViS) är ett samarbete mellan näringslivet och kommunerna Köping, Arboga och Kungsör.

Projektet som tilldelats Sommardesignkontoret 2014 handlar om att skapa attraktiva miljöer för regionens invånare och näringsliv. Arbogas industriområde och Köpings Mekaniska Verkstad är områden som idag inte utnyttjas till deras fulla potential. Uppdraget bygger på att ta fram hållbara koncept för att lyfta dessa områden och anpassa dem efter behov och önskemål i regionen.

Ett stort tack till alla som medverkat och under projektets gång. Tack till er som genom workshops och intervjuer bidragit med engagemang och nya insikter som gjort det möjligt att utveckla och färdigställa dessa konceptförslag.

SVID,
Stiftelsen Svensk Industridesign
Sveavägen 34, 6 tr
111 34 Stockholm
08-406 84 40
www.svid.se

